

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE
FINANSOWE
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH
ZA OKRES 01.01.2020 – 30.09.2020**

**Sprawozdanie sporządzone według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej**

Kraków, 17 listopada 2020

Spis treści

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY COMARCH ZA 9 MIESIĘCY 2020 ROKU	5
I. Skonsolidowany bilans	5
II. Skonsolidowany rachunek zysków i strat	7
III. Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	8
IV. Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym	9
V. Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych	10
VI. Informacja dodatkowa	11
1. Informacje o strukturze i działalności Grupy	11
1.1. Struktura kapitałowa Grupy Comarch	12
1.2. Struktura działania Grupy Comarch	13
1.3. Zmiany właścicielskie i zmiany w strukturze organizacyjnej w III kwartale 2020 roku	14
1.4. Zmiany właścicielskie i zmiany w strukturze organizacyjnej po dacie bilansu	14
2. Opis stosowanych zasad rachunkowości	15
3. Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego	23
3.1. Sprawozdawczość wg segmentów za 9 miesięcy 2020 roku	23
3.2. Rzeczowe aktywa trwałe	28
3.3. Aktywo z tytułu prawa do użytkowania	28
3.4. Nieruchomości inwestycyjne	29
3.5. Wartość firmy	29
3.6. Pozostałe wartości niematerialne	30
3.7. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	30
3.8. Pochodne instrumenty finansowe	31
3.9. Odroczony podatek dochodowy	32
3.10. Zapasy	34
3.11. Należności handlowe oraz pozostałe należności	34
3.12. Kontrakty długoterminowe	35
3.13. Kapitał zakładowy	36
3.14. Kredyty i pożyczki	37
3.15. Zobowiązania z tytułu leasingu	42
3.16. Pozostałe zobowiązania finansowe	42
3.17. Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia	43
3.18. Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	43
3.19. Zobowiązania warunkowe	44
3.20. Istotne zobowiązania do nabycia rzeczowych aktywów trwałych	45
3.21. Program opcji menedżerskich dla Członków Zarządu oraz Kluczowych Pracowników Spółki	45

3.22.	Transakcje z podmiotami powiązаныmi	45
3.23.	Zysk na akcję	47
4.	Noty dodatkowe	48
4.1.	Informacje o akcjonariuszach posiadających co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Comarch S.A. oraz akcjach posiadanych przez osoby zarządzające i nadzorujące	48
4.2.	Czynniki i zdarzenia o nietypowym charakterze, mające znaczący wpływ na osiągnięte wyniki finansowe.....	50
4.3.	Inne wydarzenia III kwartału 2020 roku	51
4.4.	Zdarzenia po dacie bilansu nieuwjęte w sprawozdaniu	52
4.5.	Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz wyników na dany rok, w świetle wyników zaprezentowanych w raporcie kwartalnym w stosunku do wyników prognozowanych	52
4.6.	Istotne postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowań arbitrażowych lub organem administracji publicznej	52
4.7.	Informacje o istotnych transakcjach z podmiotami powiązаныmi zawartych na warunkach innych niż rynkowe	52
4.8.	Informacje o udzielonych przez emitenta lub jednostkę od niego zależną poręczeniach za zobowiązania osób trzecich lub udzielonych gwarancjach.....	53
4.9.	Inne informacje istotne dla oceny sytuacji kadrowej, majątkowej, finansowej, wyniku finansowego i ich zmian oraz informacje, które są istotne dla oceny możliwości realizacji zobowiązań przez emitenta	56
5.	Opis istotnych dokonań i niepowodzeń oraz czynników i zdarzeń mających znaczący wpływ na osiągnięty wynik finansowy Grupy Comarch w III kwartale 2020 roku oraz czynników, które będą miały wpływ na osiągnięte wyniki w perspektywie co najmniej kolejnego kwartału	58
5.1.	Przychody ze sprzedaży i wynik finansowy	58
5.2.	Struktura przychodów	61
5.3.	Kurs akcji Comarch S.A.	66
5.4.	Zdarzenia III kwartału 2020 roku o dużym znaczeniu dla bieżącej działalności Grupy Comarch.....	67
5.4.1.	Podpisanie umowy na dostawę oprogramowania oraz świadczenie usług utrzymania systemów informatycznych dla VFNZ.....	67
5.5.	Zdarzenia po dacie bilansu o dużym znaczeniu dla bieżącej działalności Grupy Comarch.....	67

118 mln PLN
zysku
operacyjnego

**Projekty w
ponad 60
krajach na 6
kontynentach**

1 062 mln PLN
przychodów ze
sprzedaży

**57 spółek na
świecie**

**Ponad
6 600
specjalistów**

**Kapitalizacja
Comarch S.A. na
GPW na
poziomie
1,8 mld PLN**

**59,4% udział
sprzedaży
zagranicznej**

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY COMARCH ZA 9 MIESIĘCY 2020 ROKU

I. Skonsolidowany bilans

AKTYWA	Nota	Stan na 30 września 2020	Stan na 31 grudnia 2019
AKTYWA TRWAŁE			
Rzeczowe aktywa trwałe	3.2	558 053	539 635
Aktywo z tytułu prawa do użytkowania	3.3	82 270	73 636
Nieruchomości inwestycyjne	3.4	40 314	36 631
Wartość firmy	3.5	45 774	40 735
Pozostałe wartości niematerialne	3.6	55 727	56 311
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe		1 412	2 486
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	3.7	-	570
Pozostałe aktywa wyceniane w wartości godziwej	3.8a	1 060	2 739
Inwestycje pozostałe		216	211
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	3.9	31 443	35 002
Pozostałe należności		7 231	8 782
		823 500	796 738
AKTYWA OBROTOWE			
Zapasy	3.10	106 964	90 741
Należności handlowe oraz pozostałe należności	3.11	348 735	430 182
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		1 660	3 554
Należne przychody z tytułu kontraktów długoterminowych	3.12	221 018	193 865
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży		-	-
Pozostałe aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej – instrumenty pochodne	3.8a	1 240	4 923
Udziały i akcje		-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		405 902	322 708
		1 085 519	1 045 973
Aktywa zakwalifikowane do sprzedaży		-	-
Aktywa razem		1 909 019	1 842 711

PASYWA	Nota	Stan na 30 września 2020	Stan na 31 grudnia 2019
KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy Spółki			
Kapitał zakładowy	3.13	8 133	8 133
Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej		84 446	84 446
Pozostałe kapitały		58 595	58 595
Różnice kursowe		24 867	10 168
Zyski/(straty) z lat ubiegłych oraz zysk okresu bieżącego		845 556	790 781
		1 021 597	952 123
Kapitały przypadające udziałom niedającym kontroli		19 824	18 633
Kapitał własny razem		1 041 421	970 756
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty i pożyczki	3.14	121 752	141 718
Inne zobowiązania		5 655	4 998
Zobowiązanie leasingowe	3.15	67 795	59 001
Zobowiązania finansowe wyceniane wg wartości godziwej – instrumenty pochodne	3.8b	4 396	2 909
Pozostałe zobowiązania finansowe		-	-
Rezerwa z tyt. odroczonego podatku dochodowego	3.9	50 121	48 725
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia	3.17	-	-
		249 719	257 351
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	3.18	206 516	191 770
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		10 354	8 765
Zafakturowane przychody dotyczące kontraktów długoterminowych	3.12	176 213	172 831
Kredyty i pożyczki	3.14	41 255	41 091
Zobowiązania leasingowe	3.15	19 853	15 730
Zobowiązania finansowe wyceniane wg wartości godziwej – instrumenty pochodne	3.8b	1 993	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	3.16	5 191	4 009
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia	3.17	156 504	180 408
		617 879	614 604
Zobowiązania razem		867 598	871 955
Razem kapitał własny i zobowiązania		1 909 019	1 842 711

II. Skonsolidowany rachunek zysków i strat

	Nota	III kwartał 2020*	9 miesięcy 2020	III kwartał 2019	9 miesięcy 2019
Przychody ze sprzedaży		353 675	1 062 459	354 478	1 020 966
Koszty sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów		(251 094)	(765 810)	(214 206)	(707 973)
Zysk brutto na sprzedaży		102 581	296 649	140 272	312 993
Pozostałe przychody operacyjne		20 674	35 292	4 207	24 122
Koszty sprzedaży i marketingu		(30 048)	(91 550)	(32 661)	(98 051)
Koszty ogólnego zarządu		(29 960)	(87 378)	(33 243)	(90 745)
Pozostałe koszty operacyjne		(17 135)	(35 118)	(12 366)	(35 953)
Zysk operacyjny		46 112	117 895	66 209	112 366
Przychody/(koszty) finansowe - netto		(3 054)	(17 940)	(12 273)	(12 327)
Udział w zyskach / (stratach) jednostek stowarzyszonych		-	-	-	-
Zysk przed opodatkowaniem		43 058	99 955	53 936	100 039
Podatek dochodowy		(9 026)	(31 802)	(12 012)	(29 348)
Zysk netto za okres		34 032	68 153	41 924	70 691
w tym:					
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej		32 456	66 975	42 500	69 679
Zysk/(strata) netto przypadający udziałom niedającym kontroli		1 576	1 178	(576)	1 012
		34 032	68 153	41 924	70 691
Zysk na akcję przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej za okres (wyrażony w PLN na jedną akcję)					
– podstawowy	<u>3.22</u>		8,23		8,57
– rozwodniony	<u>3.22</u>		8,23		8,57

*) Dane za III kwartał 2020 r. zostały ustalone poprzez odjęcie od danych za okres 9 miesięcy 2020 danych wykazanych przez Grupę w raporcie za półrocze 2020 r.

III. Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	III kwartał 2020*	9 miesięcy 2020	III kwartał 2019	9 miesięcy 2019
Zysk netto za okres	34 032	68 153	41 924	70 691
Pozostałe dochody całkowite				
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych	1 778	14 712	6 763	5 579
Razem pozostałe dochody całkowite	1 778	14 712	6 763	5 579
Suma dochodów całkowitych za okres	35 810	82 865	48 687	76 270
przypadających akcjonariuszom jednostki dominującej	34 219	81 674	49 265	75 260
przypadających udziałom niedającym kontroli	1 591	1 191	(578)	1 010

**) Dane za III kwartał 2020 r. zostały ustalone poprzez odjęcie od danych za okres 9 miesięcy 2020 danych wykazanych przez Grupę w raporcie za półrocze 2020 r.*

IV. Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym

	Przypadające na akcjonariuszy jednostki dominującej					Kapitały przypadające udziałom nieudającym kontroli	Kapitał własny razem
	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Pozostałe kapitały	Różnice kursowe	Zyski/(straty) z lat ubiegłych oraz zysk okresu bieżącego		
Stan na 1 stycznia 2019 r.	8 133	84 446	58 595	8 837	698 135	17 962	876 108
Dywidenda wypłacona	-	-	-	-	(12 200)	-	(12 200)
<i>Różnice kursowe⁽¹⁾</i>	-	-	-	5 581	-	(2)	5 579
<i>Zysk za okres⁽²⁾</i>	-	-	-	-	69 679	1 012	70 691
Całkowite dochody za okres ⁽¹⁺²⁾	-	-	-	5 581	69 679	1 010	76 270
Stan na 30 września 2019 r.	8 133	84 446	58 595	14 418	755 614	18 972	940 178
Stan na 1 stycznia 2020 r.	8 133	84 446	58 595	10 168	790 781	18 633	970 756
Dywidenda wypłacona	-	-	-	-	(12 200)	-	(12 200)
<i>Różnice kursowe⁽¹⁾</i>	-	-	-	14 699	-	13	14 712
<i>Zysk za okres⁽²⁾</i>	-	-	-	-	66 975	1 178	68 153
Całkowite dochody za okres ⁽¹⁺²⁾	-	-	-	14 699	66 975	1 191	82 865
Stan na 30 września 2020 r.	8 133	84 446	58 595	24 867	845 556	19 824	1 041 421

V. Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych

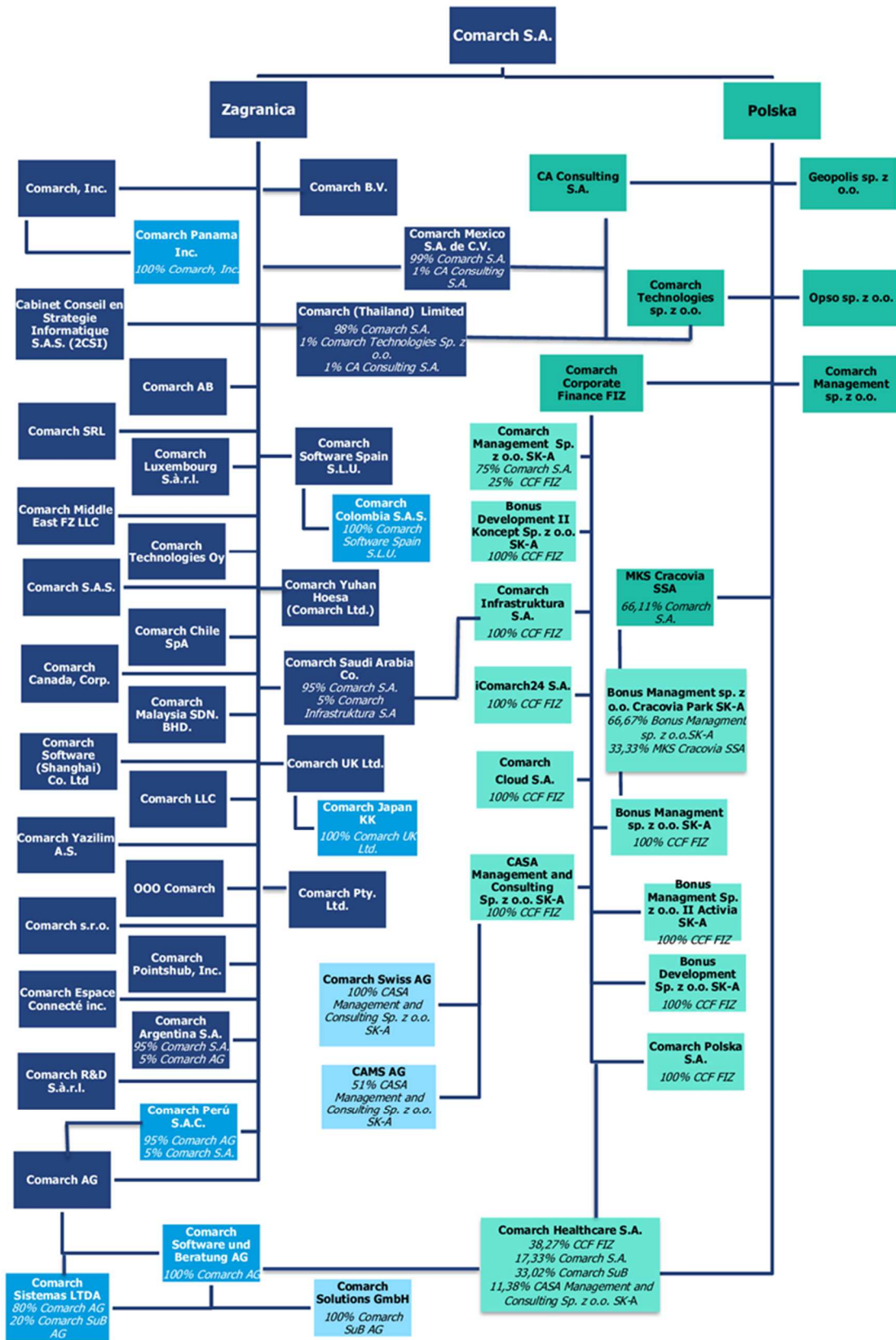
	9 miesięcy 2020	9 miesięcy 2019
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej		
Zysk netto	68 153	70 691
Korekty razem	148 125	35 786
Amortyzacja	64 881	63 718
Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	(9 747)	2 678
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	1 917	3 143
Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej	(4 270)	(10 963)
Zmiana stanu zapasów	(4 955)	577
Zmiana stanu należności	82 607	36 755
Zmiana stanu zobowiązań i rezerw, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	17 692	(60 114)
Inne korekty	-	(8)
Zysk netto pomniejszony o korekty razem	216 278	106 477
Zapłacony podatek dochodowy	(20 527)	(26 331)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	195 751	80 146
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej		
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	(45 177)	(26 170)
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	895	1 348
Nabycie wartości niematerialnych	(5 836)	(10 215)
Wpływy ze sprzedaży inwestycji w WNIP	3 237	4 150
Wydatki na nabycie aktywów finansowych	(10 454)	-
Wydatki na inwestycje w nieruchomości	(4 046)	(2 162)
Udzielone pożyczki	-	-
Odsetki	616	239
Splata udzielonych pożyczek	7 214	1 900
Wydatki z tytułu instrumentów finansowych	(207)	-
Wpływy z tytułu instrumentów finansowych	651	2 121
Inne wydatki inwestycyjne	-	-
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(53 107)	(28 789)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej		
Wpływy z tyt. dywidend i innych wypłaty na rzecz właścicieli	(12 200)	(12 200)
Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek	2 360	1 814
Splata kredytów i pożyczek	(34 002)	(31 430)
Odsetki od kredytu	(1 904)	(2 237)
Odsetki od pożyczek otrzymanych	(234)	(318)
Udzielone pożyczki	-	(323)
Wpływy z tytułu spłaconych pożyczek	-	1 290
Wpływy z tytułu odsetek od pożyczek	-	861
Płatności zobowiązań z tytułu leasingu	(15 397)	(14 867)
Inne wpływy finansowe	2 196	1 178
Inne wydatki finansowe	-	-
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(59 181)	(56 232)
Zmiana środków pieniężnych netto	83 463	(4 875)
Środki pieniężne na początek okresu	323 164	245 906
Dodatnie (ujemne) różnice kursowe w środkach pieniężnych	(726)	3 214
Środki pieniężne na koniec okresu	405 901	244 245
- w tym o ograniczonej możliwości dysponowania	2 633	3 587

VI. Informacja dodatkowa

1. Informacje o strukturze i działalności Grupy

Podstawowym przedmiotem działalności Grupy Comarch („Grupa”), której jednostką dominującą jest Spółka Comarch S.A. z siedzibą w Krakowie przy Al. Jana Pawła II 39 A („Spółka”), jest działalność związana z oprogramowaniem - PKD 62.01.Z. Oznaczenie sądu rejestrowego dla Comarch S.A.: Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Numer KRS: 0000057567. Spółka Comarch S.A. posiada dominujący udział w Grupie pod względem osiągniętych przychodów, wartości aktywów oraz ilości i wielkości realizowanych kontraktów. Akcje Spółki Comarch S.A. są dopuszczone do obrotu giełdowego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Czas trwania jednostki dominującej nie jest ograniczony.

1.1. Struktura kapitałowa Grupy Comarch

100% udział w głosach Comarch S.A., chyba że wskazano inaczej.

Na dzień 30 września 2020 r. jednostką stowarzyszoną z jednostką dominującą jest:

- SoInteractive S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (16,10% głosów przypada na CCF FIZ, 11,27% głosów przypada na Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A).

W dniu 18 czerwca 2020 r. spółka Metrum Capital S.A. została połączona z podmiotem spoza Grupy Comarch i przestała być spółką stowarzyszoną z jednostką dominującą.

Spółki stowarzyszone nie są konsolidowane. Udziały w nich są wyceniane metodą praw własności.

1.2. Struktura działania Grupy Comarch

Struktura działania Grupy Comarch jest następująca:

- Jednostka dominująca Comarch S.A. pozyskuje większość kontraktów w dużej mierze realizując je,
- Spółki Comarch AG, Comarch S.A.S., Comarch R&D S.à r.l., Comarch Luxembourg S.à r.l., Comarch Inc., Comarch Panama Inc., Comarch Canada, Corp., Comarch Middle East FZ-LLC, Comarch LLC, OOO Comarch, Comarch Technologies Oy, Comarch UK Ltd., Comarch Chile SpA, Comarch Sistemas LTDA, Comarch Software Spain S.L.U., Comarch Yazilim A.S., Comarch SRL, Comarch Malaysia SDN. BHD., Comarch AB, Comarch Argentina S.A., Comarch Colombia S.A.S., Comarch Peru S.A.C., Comarch Japan KK, Comarch Saudi Arabia Co., Comarch Mexico S.A. de C.V., Comarch Yuhan Hoesa (Comarch Ltd.), Comarch (Thailand) Limited, Comarch BV, Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd i Comarch Pty. LTD. pozyskują kontrakty informatyczne na rynkach zagranicznych i realizują je w całości lub w części,
- Spółka Comarch Software und Beratung AG jest znaczącym na rynku niemieckim producentem oprogramowania ERP oraz integratorem systemów informatycznych. Comarch Solutions GmbH prowadzi działalność o profilu identycznym z profilem działalności spółki Comarch Software und Beratung AG,
- Comarch Swiss AG zajmuje się sprzedażą i wdrażaniem rozwiązań informatycznych Comarch (zwłaszcza w obszarach ERP i ECM) na rynku szwajcarskim,
- CABINET CONSEIL EN STRATEGIE INFORMATIQUE S.A.S. dostarcza rozwiązania i usługi informatyczne dla podmiotów medycznych na rynku francuskim,
- Comarch Polska S.A. pozyskuje kontrakty informatyczne na rynku krajowym głównie w sektorze publicznym i realizuje je w całości lub w części,
- Comarch Technologies sp. z o.o. odpowiada za rozwój technologii związanych z projektowaniem i produkcją urządzeń elektronicznych oraz związanego z nimi oprogramowania,
- CA Consulting S.A. prowadzi działalność teleinformatyczną, polegającą na świadczeniu usług informatycznych i consultingowych na rzecz Comarch S.A. oraz klientów spoza Grupy Comarch,
- Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty prowadzi działalność inwestycyjną (poprzez swoje spółki zależne) w zakresie nowych technologii i usług, a także działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym,
- Comarch Management sp. z o.o., Comarch Management sp. z o.o. SK-A, CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A, Bonus Management sp. z o.o. SK-A oraz Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A, Comarch Pointshub, Inc. prowadzą działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym oraz związaną z informatyką,
- Przedmiotem działalności Bonus Development sp. z o.o. SK-A oraz Bonus Development sp. z o.o. II Koncept SK-A jest działalność developerska oraz inwestycyjna na rynku nieruchomości,
- Comarch Healthcare S.A. wytwarza i sprzedaje oprogramowanie związane z medycyną, urządzenia medyczne oraz świadczy usługi medyczne i diagnostyczne, a także wytwarza i dostarcza kompleksowe rozwiązania informatyczne dla sektora medycznego,
- Comarch Infrastruktura S.A. prowadzi działalność polegającą na oferowaniu usług data center oraz outsourcingu usług informatycznych,
- iComarch24 S.A. prowadzi projekty informatyczne z zakresu e-księgowości oraz handlu elektronicznego, świadczy również usługi księgowe dla krajowych podmiotów zależnych z Grupy Comarch,
- Geopolis sp. z o.o. wdraża zintegrowane systemy GIS w jednostkach administracji publicznej,
- MKS Cracovia SSA prowadzi działalność sportową i w zakresie krzewienia kultury fizycznej,

- „Bonus MANAGEMENT spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” Cracovia Park SK-A prowadzi działalność inwestycyjną w zakresie sportu, odnowy biologicznej i rekreacji,
- Spółki Opso sp. z o.o., Comarch s.r.o., Comarch Cloud S.A., Comarch Espace Connecté Inc. oraz CAMS AG nie prowadzą obecnie działalności operacyjnej.

1.3. Zmiany właścicielskie i zmiany w strukturze organizacyjnej w III kwartale 2020 roku

Nie wystąpiły.

1.4. Zmiany właścicielskie i zmiany w strukturze organizacyjnej po dacie bilansu

Nie wystąpiły.

2. Opis stosowanych zasad rachunkowości

Niniejsze niezbadane Śródroczne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy („Śródroczne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe”) obejmujące okres 9 miesięcy zakończonych 30 września 2020 r. wraz z danymi porównywalnymi, zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości („MSR”) 34, oraz zgodnie z odpowiednimi standardami rachunkowości mającymi zastosowanie do śródrocznej sprawozdawczości finansowej w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską, opublikowanymi i obowiązującymi w czasie przygotowywania niniejszego Skróconego Śródrocznego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego.

Niniejsze Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe obejmujące okres 9 miesięcy zakończonych 30 września 2020 r. nie obejmuje wszystkich informacji oraz ujawnień wymaganych w rocznym sprawozdaniu finansowym i należy je czytać łącznie ze zbadanym Skonsolidowanym Sprawozdaniem Finansowym Grupy Kapitałowej Comarch sporządzonym według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”), zawierającym noty („Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe sporządzone według MSSF”) za rok zakończony 31 grudnia 2019 r.

Zasady rachunkowości oraz metody wyliczeń przyjęte do przygotowania Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego obejmującego okres 9 miesięcy zakończonych 30 września 2020 r. są spójne z zasadami opisanymi w zbadanym Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy Comarch sporządzonym według MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2019 r. (Nota 2 oraz Nota 3 Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej Comarch sporządzonego według MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2019 r.).

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe obejmujące okres 9 miesięcy zakończonych 30 września 2020 r. składa się ze skonsolidowanego bilansu, skonsolidowanego rachunku zysków i strat, skonsolidowanego zestawienia całkowitych dochodów, zestawienia zmian w skonsolidowanych kapitałach własnych, skonsolidowanego rachunku przepływów pieniężnych oraz wybranych not objaśniających.

W śródrocznym sprawozdaniu finansowym uwzględnia się bądź odracza koszty powstające w roku finansowym nierównomiernie tylko wtedy, gdy powyższe koszty powinny zostać uwzględnione bądź odroczone w czasie na koniec danego roku obrotowego.

Niniejsze Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe obejmujące okres 9 miesięcy zakończonych 30 września 2020 r. zostało przygotowane w tysiącach PLN i zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 17 listopada 2020 r.

Istotne zmiany do istniejących standardów zastosowane po raz pierwszy w roku 2019 i kontynuowane w roku 2020

■ **MSSF 16 Leasing**

Standard MSSF 16 został opublikowany w dniu 13 stycznia 2016 r. i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub później.

Grupa wdrożyła stosowanie standardu MSSF 16 metodą retrospektywną, z łącznym efektem pierwszego zastosowania MSSF 16 ujętym na dzień 1 stycznia 2019 r., bez przekształcania danych porównawczych.

Zastosowanie MSSF 16 wymagało od Grupy analizy danych oraz dokonania szacunków i wyliczeń, które mają wpływ na wycenę zobowiązań leasingowych oraz wycenę aktywów z prawem do użytkowania. Obejmowały one zidentyfikowanie umów podlegających stosowaniu MSSF 16, ustalanie okresu obowiązywania umów oraz ustalanie stóp procentowych stosowanych do dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych.

Zgodnie z MSSF 16 umowa ma charakter leasingu, jeżeli leasingobiorca w zamian za wynagrodzenie ma prawo do sprawowania kontroli, w tym pobierania korzyści ekonomicznych, nad użytkowaniem zidentyfikowanego składnika aktywów przez określony czas.

W trakcie prac przygotowawczych Grupa dokonała analizy wszystkich zawartych umów pod kątem spełniania kryteriów uznania ich za umowy o charakterze leasingowym wg. MSSF 16. Do umów leasingu podlegających pod MSSF 16 Grupa zaliczyła umowy najmu budynków i powierzchni biurowych, prawo wieczystego użytkowania gruntów, leasing środków transportu i leasing sprzętu komputerowego.

Dla umów zawartych na czas oznaczony Grupa przyjęła okres leasingu zgodny z umownym okresem leasingu, chyba że znane były okoliczności wskazujące na skorzystanie z opcji przedłużenia lub wypowiedzenia. Umów zawartych na czas nieokreślony z okresem wypowiedzenia krótszym niż 12 miesięcy Grupa nie wycenia wg. MSSF 16, z wyjątkiem umowy najmu przez MKS Cracovia stadionu przy ulicy Kałuży 1 w Krakowie, która ze względu na strategiczny charakter wynajmowanej nieruchomości została wyceniona wg. MSSF 16, i dla której Grupa przyjmuje każdorazowo 5 letni okres leasingu. Szacunkowa wartość zobowiązań wynikających z pozostałych umów zawartych na czas nieokreślony dla okresu 12 miesięcy wynosi ok. 1 600 tys. PLN. Umów najmu na czas nieoznaczony z okresem wypowiedzenia dłuższym niż 12 miesięcy Grupa nie zidentyfikowała.

Zgodnie ze standardem MSSF 16 Leasing Grupa wdrożyła jednolite zasady rachunkowości, wymagające od leasingobiorców ujmowania aktywów i zobowiązań w przypadku wszystkich umów leasingu z uwzględnieniem wyjątków wymienionych w standardzie. Grupa ujmuje prawo do użytkowania aktywa wraz z odpowiednim zobowiązaniem leasingowym ustalonym w wysokości zdyskontowanych przyszłych płatności w okresie trwania leasingu. W miejsce ujmowanych do tej pory w kosztach działalności podstawowej opłat z tytułu wykorzystywania aktywów będących przedmiotem leasingu została wprowadzona amortyzacja wyliczona od wartości aktywa z tytułu prawa do użytkowania. Amortyzacja jest alokowana odpowiednio do kosztów wytworzenia, kosztów ogólnych bądź kosztów sprzedaży. Zamiast ujmowanych w kosztach finansowych odsetek płaconych od bieżących rat leasingowych zostały wprowadzone odsetki naliczone od zobowiązania z tytułu leasingu. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania są amortyzowane liniowo natomiast zobowiązania leasingowe rozliczane efektywną stopą procentową (krańcową stopą procentową leasingobiorcy).

Krańcowa stopa procentowa leasingobiorcy dla danej umowy leasingu ustalona została jako suma stopy wolnej od ryzyka zależnej od waluty i okresu leasingu, korekty z tytułu marży kredytowej oraz korekty specyficznej dla przedmiotu leasingu. Wysokość krańcowych stóp procentowych zastosowanych przez Grupę kształtuje się między 1,3% a 7,8%.

Łączna wartość nominalnego wynagrodzenia wynikającego ze zidentyfikowanych na dzień 1 stycznia 2019 r. umów o charakterze leasingowym spełniających kryteria MSSF 16, przypadająca na okres od 1 stycznia 2019 r. do końca okresu ich obowiązywania, wynosiła:

- dla umów najmu: 60 216 tys. PLN,
- dla prawa wieczystego użytkowania gruntów (na okres do 2089 r.): 58 914 tys. PLN,
- dla leasingu środków transportu i sprzętu IT: 1 290 tys. PLN.

W wyniku zastosowania MSSF 16 wartość aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązań leasingowych na dzień 1 stycznia 2019 r. wyniosła 74 402 tys. PLN, w tym:

- z tytułu umów najmu: 54 514 tys. PLN,
- z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów (na okres do 2089 r.): 18 631 tys. PLN,
- z tytułu leasingu środków transportu i sprzętu IT: 1 257 tys. PLN.

Wdrożenie MSSF 16 ma wpływ na wskaźniki finansowe wyliczane na podstawie sprawozdań finansowych, w tym także te, które stanowią kowenanty w umowach kredytowych zawartych przez Grupę. Grupa doprowadziła do wyłączenia wpływu zmian wynikających z wdrożenia standardu MSSF 16 na wyliczenia kowenantów we wszystkich umowach kredytowych. Zarząd Grupy informuje, że nie widzi ryzyka przekroczenia dopuszczalnych wartości kowenantów wynikających z umów kredytowych zawartych przez Grupę także w sytuacji, gdyby do wyliczeń wartości kowenantów zostały wykorzystane dane uwzględniające zastosowanie MSSF 16.

Na dzień bilansowy 30 września 2020 r. wartość aktywa z tytułu prawa do użytkowania w Grupie wyniosła 82 270 tys. PLN, a wartość zobowiązania z tytułu leasingu 87 648 tys. PLN. Wartość amortyzacji od aktywa z tytułu prawa do użytkowania w okresie trzech kwartałów 2020 roku wyniosła 15 676 tys.

PLN. Wartość odsetek od zobowiązań z tytułu leasingu w okresie trzech kwartałów 2020 roku wyniosła 1 786 tys. PLN.

Wpływ zastosowania MSSF 16 na wybrane pozycje sprawozdania finansowego Grupy

	Stan na 30 września 2020 - dane opublikowane	Stan na 30 września 2020 - bez MSSF 16
Wpływ na bilans		
Aktywa Razem	1 909 019	1 826 970
Aktywa trwałe	823 500	741 451
Aktywo z tytułu prawa do użytkowania	82 270	-
Pasywa Razem	1 909 019	1 826 970
Zobowiązania ogółem, w tym	867 598	780 143
<i>Zobowiązania długoterminowe</i>	<i>249 719</i>	<i>181 948</i>
<i>Zobowiązania krótkoterminowe</i>	<i>617 879</i>	<i>598 195</i>
Zobowiązania z tytułu leasingu, w tym	87 648	-
<i>Zobowiązania długoterminowe</i>	<i>67 795</i>	-
<i>Zobowiązania krótkoterminowe</i>	<i>19 853</i>	-
Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy spółki	1 021 597	1 027 003
Wpływ na rachunek zysków i strat		
Amortyzacja, w tym	64 881	49 440
<i>Amortyzacja prawa do użytkowania</i>	<i>15 676</i>	-
Zysk netto	68 153	72 435
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy spółki	66 975	71 257
Wpływ na przepływy pieniężne		
Przepływy pieniężne razem	83 463	83 463
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	195 751	180 625
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(53 107)	(53 107)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(59 181)	(44 055)

Amortyzacja aktywa z tytułu prawa do użytkowania	9 miesięcy 2020
Leasing środków transportu i sprzętu komputerowego	799
Najem	14 680
Użytkowanie wieczyste	197
Amortyzacja aktywa z tytułu prawa do użytkowania	15 676

Grupa korzysta z dwóch uproszczeń dotyczących klasyfikowania umowy jako umowy leasingu wg. MSSF 16. Grupa wyłączyła z wyceny wg. MSSF 16 umowy spełniające definicję leasingu krótkoterminowego według MSSF 16 oraz umowy aktywów o niskiej wartości tj. o wartości początkowej nie przekraczającej równowartości 5 tys. USD. Zastosowanie przez Spółkę powyższych uproszczeń zobowiązuje ją do stosowania ich w całym okresie obowiązywania standardu. Zastosowane uproszczenia są udokumentowane odpowiednimi zapisami polityki rachunkowości. Koszt związany z umowami leasingów krótkoterminowych i leasingów aktywów o niskiej wartości w okresie trzech kwartałów 2020 roku wyniósł ok. 1 300 tys. PLN.

Zmiany do istniejących standardów do zastosowania po raz pierwszy w sprawozdaniu finansowym za 2020 rok

■ Zmiana w MSSF 3 Połączenia jednostek

Zmiana w MSSF 3 została opublikowana w dniu 22 października 2018 r. i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 r. lub później.

Celem zmiany było doprecyzowanie definicji przedsięwzięcia (ang. *business*) i łatwiejsze odróżnienie przejęć „przedsięwzięć” od grup aktywów dla celów rozliczenia połączeń.

■ Zmiany w MSR 1 i MSR 8: Definicja określenia „istotny”

Zmiany w MSR 1 i MSR 8 zostały opublikowane w dniu 31 października 2018 r. i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 r. lub później.

Celem zmian było doprecyzowanie definicji „istotności” i ułatwienie jej stosowania w praktyce.

■ Reforma referencyjnych stóp procentowych (stawek referencyjnych) - Zmiany w MSSF 9, MSR 39 i MSSF 7

Zmiany w MSSF 9, MSR 39 i MSSF 7 zostały opublikowane w dniu 26 września 2019 r. i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 r. lub później.

Zmiany modyfikują szczegółowe wymogi rachunkowości zabezpieczeń, aby zminimalizować (wyeliminować) potencjalne skutki niepewności związanej z reformą referencyjnych (międzybankowych) stóp procentowych. Ponadto, jednostki będą zobowiązane do dodania dodatkowych ujawnień odnośnie tych powiązań zabezpieczających, na które bezpośredni wpływ ma niepewność związana z reformą.

Ww. zmiany do standardów nie miały wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy za trzy kwartały 2020 roku.

Nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów wydane przez RMSR, które nie weszły jeszcze w życie na dzień bilansowy(nie zostały jeszcze zatwierdzone do stosowania przez kraje UE).

- **MSSF 14 Regulatory *Deferral Accounts*** opublikowany w dniu 30 stycznia 2014 r. (wstrzymany proces przyjęcia do stosowania przez kraje UE).
- **MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe**, opublikowany w dniu 18 maja 2017 r., wraz ze zmianami z dnia 25 czerwca 2020 r. Ma zastosowanie do okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2023 r. lub później.

- **Zmiany w MSSF 10 i MSR 28: Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem opublikowane** w dniu 11 września 2014 r. (wstrzymany proces przyjęcia do stosowania przez kraje UE).
- **Zmiana w MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych: Klasyfikacja zobowiązań jako krótko- i długoterminowe** opublikowana 23 stycznia 2020 r. Ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2022 r. lub później.
- **Zmiany w MSSF 3, MSR 16, MSR 37 oraz coroczne poprawki do standardów 2018-2020** opublikowane w dniu 14 maja 2020 r., Mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2022 r. lub później.
- **Zmiany w MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe – odroczenie zastosowania MSSF 9** opublikowane w dniu 25 czerwca 2020 r. Ma zastosowanie do okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2023 r. lub później.

Grupa zastosuje zmienione standardy w zdefiniowanych w nich terminach wejścia w życie.

Według oceny na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania zmiany te nie powinny mieć istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

- **Zmiana w MSSF 16 Leasing: Ulgi związane z Covid-19** opublikowana w dniu 28 maja 2020 r. Ma zastosowanie od 1 czerwca 2020 r. Proces zatwierdzania w toku.

Jeżeli zaistnieją określone w tym standardzie okoliczności Grupa zastosuje zmieniony standard po jego zatwierdzeniu do stosowania przez Komisję Europejską.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Comarch za 9 miesięcy 2020 roku obejmuje sprawozdania następujących spółek:

Nazwa spółki	Charakter powiązań	Metoda konsolidacji	Udział Comarch S.A. w kapitale zakładowym
Comarch S.A.	Jednostka dominująca	Pełna	
Comarch AG	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Sistemas LTDA	Jednostka zależna	Pełna	80% w posiadaniu Comarch AG, 20% w posiadaniu Comarch Software und Beratung AG
Comarch Peru S.A.C.	Jednostka zależna	Pełna	95% w posiadaniu Comarch AG, 5% w posiadaniu Comarch S.A.
Comarch Software und Beratung AG	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu Comarch AG
Comarch Solutions GmbH	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu Comarch Software und Beratung AG
Comarch S.A.S.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch R&D S.à r.l.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Luxembourg S.à r.l.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Inc.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Panama Inc.	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu Comarch Inc.
Comarch Canada, Corp.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Espace Connecté Inc.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Middle East FZ-LLC	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch LLC	Jednostka zależna	Pełna	100%
OOO Comarch	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Technologies Oy	Jednostka zależna	Pełna	100%

Comarch UK Ltd.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Japan KK	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu Comarch UK
Comarch Chile SpA	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Software Spain S.L.U.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Colombia S.A.S.	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu Comarch Software Spain S.L.U.
Comarch Yazilim A.S.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch SRL	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Malaysia SDN. BHD.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch s.r.o.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Pointshub, Inc.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch AB	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Argentina S.A.	Jednostka zależna	Pełna	95% w posiadaniu Comarch S.A., 5% w posiadaniu Comarch AG
Comarch Saudi Arabia Co.	Jednostka zależna	Pełna	95% w posiadaniu Comarch S.A., 5% w posiadaniu Comarch Infrastruktura S.A.
Comarch Mexico S.A. de C.V.	Jednostka zależna	Pełna	99% w posiadaniu Comarch S.A., 1% w posiadaniu CA Consulting S.A.
Comarch Yuhan Hoesa (Comarch Ltd.)	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch (Thailand) Limited	Jednostka zależna	Pełna	98% w posiadaniu Comarch S.A., 1% w posiadaniu CA Consulting S.A., 1% w posiadaniu Comarch Technologies Sp. z o.o.
Comarch BV	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Pty. LTD	Jednostka zależna	Pełna	100%

CABINET CONSEIL EN STRATEGIE INFORMATIQUE S.A.S.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Technologies sp. z o.o.	Jednostka zależna	Pełna	100%
CA Consulting S.A.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Geopolis sp. z o.o.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Management sp. z o.o.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	Jednostka zależna	Pełna	100% ogólnej liczby certyfikatów inwestycyjnych,
Comarch Management sp. z o.o. SK-A	Jednostka zależna	Pełna	26,45% w posiadaniu Comarch S.A., 8,82% w posiadaniu CCF FIZ, 64,73% akcji nabytych w celu umorzenia przez Comarch Management sp. z o.o. SK-A
Bonus Management sp. z o.o. SK-A	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Bonus MANAGEMENT sp. z o.o. Cracovia Park SK-A	Jednostka zależna	Pełna	50% w posiadaniu Bonus Management sp. z o.o. SK-A, 50% w posiadaniu MKS Cracovia SSA
Bonus Development sp. z o.o. SK-A	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Bonus Development sp. z o.o. II Koncept SK-A	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Comarch Healthcare S.A.	Jednostka zależna	Pełna	38,27% w posiadaniu CCF FIZ 17,33% w posiadaniu Comarch S.A., 33,02% w posiadaniu Comarch Software und Beratung AG, 11,38% w posiadaniu CASA Management and Consulting sp. z o.o. SKA
Comarch Polska S.A.	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Comarch Cloud S.A. (dawniej Comarch Pointshub S.A.)	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Comarch Infrastruktura S.A.	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
iComarch24 S.A.	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ

CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Comarch Swiss AG	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A
CAMS AG	Jednostka zależna	Pełna	51% w posiadaniu CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A
Opso sp. z o.o.	Jednostka zależna	Pełna	100%
MKS Cracovia SSA	Jednostka zależna	Pełna	66,11%

3. Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

3.1. Sprawozdawczość wg segmentów za 9 miesięcy 2020 roku

Dla Grupy Kapitałowej Comarch podstawowym rodzajem segmentów operacyjnych są segmenty branżowe, a pomocniczym rodzajem segmentów operacyjnych są segmenty geograficzne według miejsca prowadzenia działalności. Objęte konsolidacją jednostki Grupy Kapitałowej Comarch prowadzą następujące rodzaje działalności:

- sprzedaż systemów informatycznych i usług z nimi związanych w tym również produkcja oprogramowania dla medycyny oraz sprzedaż sprzętu informatycznego (dalej jako „Segment IT”),
- działalność sportową (dalej jako „Segment Sport”) prowadzoną przez MKS Cracovia SSA,
- działalność związaną z inwestowaniem na rynku kapitałowym i na rynku nieruchomości (dalej jako „Segment Inwestycje”),
- działalność w zakresie świadczenia usług medycznych (dalej jako „Segment Medycyna”).

Dominujący udział w przychodach ze sprzedaży, wynikach oraz aktywach posiada Segment IT. Ze względu na specyfikę działalności segment IT prezentowany jest z wydzieleniem rynku DACH (Niemcy, Austria, Szwajcaria), rynku polskiego oraz rynków pozostałych.

Ze względu na geograficzny podział miejsca prowadzenia działalności Grupa Comarch wyróżnia następujące segmenty rynku: Polska, Rejon DACH (Niemcy, Austria, Szwajcaria), Pozostałe kraje. Segment Sport, Segment Inwestycje i Segment Medycyna prowadzą działalność wyłącznie na terenie Polski. Ze względu na to, że jedynie Segment IT prowadzi działalność poza krajem i jednocześnie ponoszone w Segmencie IT koszty w znacznej mierze są wspólne dla sprzedaży eksportowej oraz krajowej nie jest celowe ustalanie wyniku odrębnie dla działalności eksportowej i krajowej.

Sprzedaż Grupy Comarch jest mocno zdywersyfikowana i nie występuje uzależnienie od jednego odbiorcy. W ciągu 9 miesięcy 2020 roku sprzedaż do żadnego z kontrahentów nie przekroczyła 10% całkowitej sprzedaży Grupy Comarch.

Rozkład przychodów ze sprzedaży osiąganych przez Grupę Kapitałową Comarch na przestrzeni roku 2019 przedstawiał się następująco: 23% rocznej sprzedaży zostało zrealizowane w pierwszym kwartale, 23% w drugim kwartale, 25% w trzecim kwartale oraz 29% w czwartym kwartale. Na przestrzeni roku 2020 Grupa spodziewa się rozkładu przychodów ze sprzedaży zbliżonego do tego z 2019 roku.

9 miesięcy 2019	Segment IT			Segment Inwestycje	Segment Sport	Segment Medycyna	Eliminacje	Razem
	Rynek polski	Rynek DACH	Pozostałe rynki					
Przychody segmentu – sprzedaż klientom zewnętrznym	566 859	197 822	229 289	(256)	28 981	10 066	-	1 032 761
<i>w tym:</i>								
Przychody ze sprzedaży:	572 934	195 896	221 390	1 414	19 880	9 452	-	1 020 966
<i>na rzecz klientów z sektora Telekomunikacja, Media, IT</i>	122 635	53 035	68 589	-	-	-	-	244 259
<i>na rzecz klientów z sektora Finanse i Bankowość</i>	109 901	24 532	7 933	-	-	-	-	142 366
<i>na rzecz klientów z sektora Handel i Usługi</i>	48 642	18 457	108 071	-	-	-	-	175 170
<i>na rzecz klientów z sektora Przemysł i Utilities</i>	69 770	21 287	35 608	-	-	-	-	126 665
<i>na rzecz klientów z Sektora Publicznego</i>	88 262	7 873	-	-	-	-	-	96 135
<i>na rzecz Małych i Średnich Przedsiębiorstw</i>	123 366	70 712	-	-	-	-	-	194 078
<i>na rzecz klientów z sektora Medycyna</i>	9 367	-	1 153	-	-	9 452	-	19 972
<i>na rzecz pozostałych klientów</i>	991	-	36	1 414	19 880	-	-	22 321
<i>pozostałe przychody operacyjne</i>	1 604	1 774	10 835	68	8 848	993	-	24 122
<i>przychody finansowe</i>	(7 679)	152	(2 936)	(1 738)	253	(379)	-	(12 327)
Przychody segmentu – sprzedaż pozostałym segmentom	221 581	21 267	29 538	5 801	6 317	1 717	(286 221)	-
Przychody segmentu ogółem*	788 440	219 089	258 827	5 545	35 298	11 783	(286 221)	1 032 761
Koszty segmentu d/t sprzedaży klientom zewnętrznym	502 621	172 557	218 901	3 061	26 054	9 528	-	932 722
Koszty segmentu d/t sprzedaży pozostałym segmentom	221 581	21 267	29 538	5 801	6 317	1 717	(286 221)	-
Koszty segmentu ogółem*	724 202	193 824	248 439	8 862	32 371	11 245	(286 221)	932 722
Podatek bieżący	(8 482)	(10 270)	(5 466)	(48)	(297)	-	-	(24 563)
Aktywa i rezerwa na podatek z tytułu ulgi inwestycyjnej i pozostałych tytułów	(3 102)	255	(2 135)	(66)	263	-	-	(4 785)
Udział segmentu w wyniku jednostek wycenianych metodą prawa własności	474	-	(474)	-	-	-	-	-
Wynik netto	53 128	15 250	2 313	(3 431)	2 893	538	-	70 691
<i>w tym:</i>								

wynik przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	53 128	15 250	2 313	(3 428)	1 878	538	-	69 679
wynik przypadający udziałom nie dającym kontroli	-	-	-	(3)	1 015	-	-	1 012

*) pozycje obejmują odpowiednio przychody oraz koszty z wszystkich rodzajów, które w sposób bezpośredni można przyporządkować poszczególnym segmentom

Sprzedaż pomiędzy poszczególnymi segmentami odbywa się na zasadach rynkowych.

Aktywa i zobowiązania segmentów oraz wydatki inwestycyjne i amortyzacja na dzień 30 września 2019 roku oraz w okresie 9 miesięcy 2019 roku przedstawiają się następująco:

30 września 2019 / 9 miesięcy 2019

	Segment IT			Segment Inwestycje	Segment Sport	Segment Medycyna	Ogółem
	Polska	Rejon DACH	Pozostałe kraje				
Aktywa	967 945	221 226	301 391	146 016	78 480	7 097	1 722 155
Zobowiązania	501 345	82 019	124 999	43 665	29 253	696	781 977
Wydatki inwestycyjne	20 342	2 341	5 922	4 210	5 417	315	38 547
Amortyzacja	43 294	6 979	7 293	2 458	3 343	351	63 718

9 miesięcy 2020	Segment IT			Segment Inwestycje	Segment Sport	Segment Medycyna	Eliminacje	Razem
	Rynek polski	Rynek DACH	Pozostałe rynki					
Przychody segmentu–sprzedaż klientom zewnętrznym	535 912	227 227	276 955	(776)	31 320	9 173	-	1 079 811
<i>w tym:</i>								
Przychody ze sprzedaży:	550 340	215 967	262 267	1 923	23 185	8 777	-	1 062 459
<i>na rzecz klientów z sektora Telekomunikacja, Media, IT</i>	80 738	47 515	84 269	-	-	-	-	212 522
<i>na rzecz klientów z sektora Finanse i Bankowość</i>	127 426	27 599	24 801	-	-	-	-	179 826
<i>na rzecz klientów z sektora Handel i Usługi</i>	48 559	18 698	104 821	-	-	-	-	172 078
<i>na rzecz klientów z sektora Przemysł i Utilities</i>	59 184	24 029	42 156	-	-	-	-	125 369
<i>na rzecz klientów z Sektora Publicznego</i>	89 405	8 352	-	-	-	-	-	97 757
<i>na rzecz Małych i Średnich Przedsiębiorstw</i>	130 374	89 774	-	-	-	-	-	220 148
<i>na rzecz klientów z sektora Medycyna</i>	14 335	-	6190	-	-	8 777	-	29 302
<i>na rzecz pozostałych klientów</i>	319	-	30	1 923	23 185	-	-	25 457
<i>pozostałe przychody operacyjne</i>	6 513	11 677	8 640	142	7 934	386	-	35 292
<i>przychody finansowe</i>	(20 941)	(417)	6 048	(2 841)	201	10	-	(17 940)
Przychody segmentu–sprzedaż pozostałym segmentom	266 063	23 664	24 722	6 033	5 970	-	(326 452)	-
Przychody segmentu ogółem*	801 975	250 891	301 677	5257	37 290	9 173	(326 452)	1 079 811
Koszty segmentu d/t sprzedaży klientom zewnętrznym	477 648	202 943	260 261	1 930	26 882	10 192	-	979 856
Koszty segmentu d/t sprzedaży pozostałym segmentom	266 063	23 664	24 723	6 033	5 969	-	(326 452)	-
Koszty segmentu ogółem*	743 711	226 607	284 984	7 963	32 851	10 192	(326 452)	979 856
Podatek bieżący	(10 214)	(8 381)	(7 748)	(421)	(83)	-	-	(26 847)
Aktywa i rezerwa na podatek z tytułu ulgi inwestycyjnej i pozostałych tytułów	(3 932)	34	(756)	92	(393)	-	-	(49 55)
Udział segmentu w wyniku jednostek wycenianych metodą prawa własności	-	-	-	-	-	-	-	-
Wynik netto	44 118	15 937	8 189	(3 035)	3 963	(1 019)	-	68 153
<i>w tym:</i>								
<i>wynik przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej</i>	44 118	15 937	8 189	(2 870)	2 620	(1 019)	-	66 975
<i>wynik przypadający udziałom nie dającym kontroli</i>	-	-	-	(165)	1 343	-	-	1 178

*) pozycje obejmują odpowiednio przychody oraz koszty z wszystkich rodzajów, które w sposób bezpośredni można przyporządkować poszczególnym segmentom

Sprzedaż pomiędzy poszczególnymi segmentami odbywa się na zasadach rynkowych.

Udział segmentów branżowych w aktywach i zobowiązaniach oraz wydatkach inwestycyjnych

Aktywa i zobowiązania segmentów oraz wydatki inwestycyjne i amortyzacja na dzień 30 września 2020 r. oraz w okresie 9 miesięcy 2020 roku przedstawiają się następująco:

30 września 2020 / 9 miesięcy 2020

	Segment IT			Segment Inwestycje	Segment Sport	Segment Medycyna	Ogółem
	Polska	Rejon DACH	Pozostałe kraje				
Aktywa	1 028 704	265 024	359 013	146 264	101 031	8 983	1 909 019
Zobowiązania	417 066	98 964	274 431	35 306	41 582	249	867 598
Wydatki inwestycyjne	24 614	3 400	8 539	4 634	18 815	5 718	65 720
Amortyzacja	42 830	7 872	7 598	2 656	3 533	392	64 881

Podział przychodów ze sprzedaży, aktywów oraz wydatków inwestycyjnych ogółem wg segmentów geograficznych jest zaprezentowany poniżej.

Przychody ze sprzedaży podstawowej – według lokalizacji działalności

	9 miesięcy 2020	%	9 miesięcy 2019	%
Kraj /Polska/	584 225	55,0	603 680	59,1
Rejon DACH	215 967	20,3	195 896	19,2
Pozostałe kraje	262 267	24,7	221 390	21,7
Razem	1 062 459	100,0	1 020 966	100,0

Suma aktywów – według lokalizacji działalności

	30 września 2020	%	31 grudnia 2019	%
Kraj /Polska/	1 284 962	67,3	1 264 693	68,6
Rejon DACH	265 024	13,9	250 384	13,6
Pozostałe kraje	359 033	18,8	327 634	17,8
Razem	1 909 019	100,0	1 842 711	100,0

Wydatki inwestycyjne – według lokalizacji działalności

	9 miesięcy 2020	%	12 miesięcy 2019	%	9 miesięcy 2019	%
Kraj /Polska/	53 781	81,8	46 023	81,7	30 284	78,5
Rejon DACH	3 400	5,2	2 672	4,7	2 341	6,1
Pozostałe kraje	8 539	13,0	7 649	13,6	5 922	15,4
Razem	65 720	100,0	56 344	100,0	38 547	100,0

3.2. Rzeczowe aktywa trwałe

	30 września 2020	31 grudnia 2019
Grunty, budynki i budowle	386 899	384 075
Środki transportu i urządzenia	114 723	122 443
Środki trwałe w budowie	41 433	22 316
Pozostałe	13 014	8 753
Zaliczki na środki trwałe w budowie	1 984	2 048
Razem	558 053	539 635

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują głównie nieruchomości i urządzenia posiadane przez Grupę Comarch. Na dzień 30 września 2020 r. w skład rzeczowych aktywów trwałych Grupy wchodzi sześć budynków biurowych położonych w Krakowie w Specjalnej Strefie Ekonomicznej o powierzchni całkowitej 74 144 m², dwa budynki biurowe położone w Warszawie o powierzchni całkowitej 2 542 m², budynki biurowe w Łodzi o powierzchni całkowitej 12 572 m², budynek biurowy i data center w Lille o powierzchni całkowitej 2 526 m² oraz budynek biurowy i data center w Dreźnie o powierzchni całkowitej 2 144 m². Grupa jest również w posiadaniu niezabudowanych nieruchomości gruntowych na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie o powierzchni ok. 2,01 ha oraz 1,21 ha w Mesa w stanie Arizona, USA. Środki trwałe w budowie na dzień 30 września 2020 r. obejmują głównie nakłady na modernizację budynków w Bonus Management sp. z o.o. SKA i Bonus Management sp. z o.o. II Activia SKA w kwocie 5 898 tys. PLN oraz nakłady na budowę piłkarskiego centrum treningowo-szkoleniowego w MKS Cracovia SSA w kwocie 33 117 tys. PLN.

3.3. Aktywo z tytułu prawa do użytkowania

	30 września 2020	31 grudnia 2019
Leasing środków transportu i sprzętu IT	1 522	1 735
Najem	62 577	53 533
Użytkowanie wieczyste	18 171	18 368
Razem	82 270	73 636

Wartość amortyzacji od aktywa z tytułu prawa do użytkowania w okresie trzech kwartałów 2020 r. wyniosła 15 676 tys. PLN.

3.4. Nieruchomości inwestycyjne

	30 września 2020	31 grudnia 2019
Grunty	7 431	3 557
Budynki	32 883	33 074
Razem	40 314	36 631

Nieruchomości inwestycyjne dotyczą zabudowanych nieruchomości gruntowych wykorzystywanych na cele wynajmu podmiotom spoza Grupy oraz grunty położone w Krakowie, nabyte z zamiarem budowy obiektów przeznaczonych na wynajem podmiotom spoza Grupy. Na dzień 30 września 2020 r. nieruchomości inwestycyjne obejmują głównie dwa budynki biurowe o powierzchni całkowitej 8 629 m², 4 budynki mieszkalne o łącznej powierzchni 1 057 m², 1 budynek usługowo-produkcyjny o powierzchni 600 m² (wszystkie zlokalizowane w Krakowie), 2 budynki usługowo-magazynowe o powierzchni 2 611 m², zlokalizowane w Zabierzowie oraz nieruchomość zlokalizowaną w Kostrzynie o powierzchni 1 315 m².

3.5. Wartość firmy

Obejmuje wartość firmy ustaloną przy nabywaniu udziałów następujących spółek:

	30 września 2020	31 grudnia 2019
Comarch Kraków	99	99
CDN Comarch	1 227	1 227
Comarch AG	1 900	1 900
Comarch, Inc.	58	58
Comarch Software und Beratung AG	29 038	29 038
Comarch Swiss AG	8 413	8 413
Geopolis sp. z o.o.	-	-
CABINET CONSEIL EN STRATEGIE INFORMATIQUE S.A.S.	5 039	-
Razem	45 774	40 735

Test na utratę wartości przeprowadzony został na dzień 31 grudnia 2019 r. Test wykazał utratę wartości firmy w kwocie 1 462 tys. PLN związanej z nabyciem Geopolis sp. z o.o., która została ujęta w rachunku wyników za rok 2019. Zastosowana metoda wykonania testu została szczegółowo opisana w raporcie rocznym za rok 2019.

W związku z nabyciem w drugim kwartale 2020 roku przez Comarch S.A. 100% akcji spółki 2CSI CABINET CONSEIL EN STRATEGIE INFORMATIQUE S.A.S. powstała wartość firmy w wysokości 5 039 tys. PLN. Powyższa kwota stanowi nadwyżkę przekazanego wynagrodzenia przez Comarch S.A. nad wartością godziwą zidentyfikowanych w ramach transakcji aktywach netto przejętej jednostki. Przekazane wynagrodzenie obejmowało premię z tytułu kontroli zapłaconą w związku z przejściem kontroli nad 2CSI, jak również kwoty związane z korzyściami z tytułu przewidywanych synergii, wzrostu przychodów, przyszłego rozwoju rynku, powiększenia portfela produktów i pozyskania wysokokwalifikowanych pracowników. Korzyści te nie zostały ujęte odrębnie od wartości firmy, ponieważ nie było możliwe dokonanie wiarygodnej wyceny wynikających z nich przyszłych korzyści ekonomicznych. W ramach opisywanej transakcji Grupa Comarch przejęła również klientów i relacje z

klientami 2CSI. Aktywa te nie zostały ujęte odrębnie od wartości firmy, ponieważ nie było możliwe dokonanie wiarygodnej wyceny ich wartości. W kolejnych okresach sprawozdawczych Grupa Comarch będzie wykonywała testy na utratę wartości firmy związanej z przejęciem 2CSI poprzez każdorazowe określanie wartości odzyskiwalnej ośrodka wypracowującego środki pieniężne przy pomocy metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych DCF. Prognozowane przepływy pieniężne związane z działalnością 2CSI będą bazować na wynikach sprzedaży osiągniętych w roku bieżącym oraz założeniach budżetowych i prognozach na lata kolejne oraz na szacunkach dotyczących rozwoju rynku francuskiego w kolejnych latach. Stopa dyskontowa zastosowana do oszacowania wartości bieżącej prognozowanych przepływów pieniężnych będzie bazować na średnim ważonym koszcie kapitału WACC.

Na dzień przejęcia dokonano oszacowania wartości godziwej aktywów posiadanych przez 2CSI, w oparciu o model wyceny wartości użytkowej metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych DCF. Oszacowana wartość godziwa oprogramowania SANO będącego własnością 2CSI wynosiła na dzień przejęcia 10 336 tys. PLN. Oprogramowanie SANO zostało ujęte, zgodnie z polityką rachunkowości Grupy Comarch, w zapasach w pozycji produkcja w toku i na potrzeby wykonywania procedur związanych z alokacją ceny nabycia jej wartość została wykazana w skonsolidowany sprawozdaniu finansowym zgodnie z zasadami wyceny produkcji w toku ustalonymi polityką rachunkowości Grupy Comarch.

3.6. Pozostałe wartości niematerialne

	30 września 2020	31 grudnia 2019
Koszty zakończonych prac rozwojowych	-	-
Prawo wieczystego użytkowania	37 489	37 559
Koncesje, licencje i oprogramowanie	11 813	14 523
Inne	6 425	4 229
Zaliczki na WNiP	-	-
Razem	55 727	56 311

Inne wartości niematerialne obejmują wycenę zaliczonych do wartości niematerialnych aktywów związanych z kartami zawodników w MKS Cracovia SSA w kwocie 6 425 tys. PLN.

Prawo wieczystego użytkowania obejmuje głównie prawo do użytkowania gruntów posiadane przez MKS Cracovia SSA o wartości 31 650 tys. PLN. Jest ono traktowane jako wartość niematerialna o nieokreślonym okresie użytkowania i nie jest amortyzowane. Spółka spodziewa się, że nastąpi odnowienie prawa wieczystego użytkowania i odbędzie się to bez ponoszenia znaczących kosztów, gdyż Spółka nie jest zobowiązana do spełnienia żadnych warunków, od których zależałoby przedłużenie tego prawa. Spółka nie spodziewa się poniesienia znaczących kosztów przy odnowieniu prawa wieczystego użytkowania w kontekście dotychczasowych działań współwłaściciela Klubu, czyli gminy Kraków.

3.7. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Według stanu na dzień 30 września 2020 r. Grupa nie posiada inwestycji w jednostkach stowarzyszonych.

Stan na 1 stycznia 2019 r.	1 520
Udzielenie pożyczki dla SoInteractive S.A.	300
Spłata pożyczki przez SoInteractive S.A.	(1 250)
Stan na 30 września 2019 r.	570

Stan na 1 stycznia 2019 r.	1 520
Udzielenie pożyczki dla SoInteractive S.A.	300
Spłata pożyczki przez SoInteractive S.A.	(1 250)
Stan na 31 grudnia 2019 r.	570
Stan na 1 stycznia 2020 r.	570
Udzielenie pożyczki dla SoInteractive S.A.	-
Spłata pożyczki przez SoInteractive S.A.	(570)
Stan na 30 września 2020 r.	0

3.8. Pochodne instrumenty finansowe

a) Aktywa

	30 września 2020	31 grudnia 2019
Terminowe kontrakty walutowe – przeznaczone do obrotu	2 300	7 662
Transakcje zamiany stopy procentowej IRS	-	-
	2 300	7 662
<i>Część krótkoterminowa</i>	<i>1 240</i>	<i>4 923</i>
<i>Część długoterminowa</i>	<i>1 060</i>	<i>2 739</i>

b) Zobowiązania

	30 września 2020	31 grudnia 2019
Terminowe kontrakty walutowe – przeznaczone do obrotu	2 698	-
Transakcje zamiany stopy procentowej IRS	3 691	2 909
	6 389	2 909
<i>Część krótkoterminowa</i>	<i>1 993</i>	-
<i>Część długoterminowa</i>	<i>4 396</i>	<i>2 909</i>

Grupa posiadała kontrakty terminowe typu forward zawarte w celu ograniczenia wpływu na wynik finansowy zmian w przepływach pieniężnych związanych z uprawdopodobnionymi planowanymi transakcjami, wynikających z ryzyka zmiany kursów walut. Na dzień 30 września 2020 r. ww. instrumenty zostały wycenione w wartości godziwej ustalonej wg ceny rynkowej, a zmiany w wycenie zostały odniesione na wynik z operacji finansowych. Łączna wartość netto kontraktów forward otwartych na dzień 30 września 2020 r. wyniosła 64 000 tys. EUR, 14 300 tys. USD.

Spółka Comarch S.A. w dniu 9 lipca 2014 r. zawarła transakcję zamiany stopy procentowej IRS dla kredytu inwestycyjnego zaciągniętego w czerwcu 2006 roku w BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie III etapu budowy budynków produkcyjno-biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. W wyniku zawartej transakcji zmienna stawka EURIBOR1M została zamieniona na stałą stopę procentową. Transakcja zabezpieczająca zawarta została na okres 10 lat, tj. do dnia 29 lipca 2024 r. Wycena transakcji IRS na dzień 30 września 2020 r. wynosi -318 tys. PLN.

W dniu 23 października 2015 r., spółka Comarch S.A. zawarła transakcję zamiany stopy procentowej IRS dla kredytu inwestycyjnego zaciągniętego w dniu 4 grudnia 2013 r. w Banku Pekao S.A. z siedzibą

w Warszawie. W wyniku zawartej transakcji zmienna stawka EURIBOR1M została zamieniona na stałą stopę procentową. Transakcja zabezpieczająca zawarta została na okres 8 lat, tj. do 30 listopada 2023 r. Wycena transakcji IRS na dzień 30 września 2020 r. wynosi -292 tys. PLN.

Spółka Comarch S.A. w dniu 20 lutego 2017 r. zawarła transakcję zamiany stopy procentowej IRS dla kredytu inwestycyjnego zaciągniętego w maju 2016 roku przez Bank Handlowy w Warszawie. W wyniku zawartej transakcji zmienna stawka EURIBOR1M została zamieniona na stałą stopę procentową. Transakcja zabezpieczająca zawarta została do dnia 29 lutego 2028 r. Wycena transakcji IRS na dzień 30 września 2020 r. wynosi -1 793 tys. PLN.

W dniu 27 listopada 2017 r., spółka Bonus Development Sp. z o.o. SKA zawarła transakcję zamiany stopy procentowej IRS dla kredytu inwestycyjnego zaciągniętego w dniu 29 czerwca 2015 r. w Banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie. W wyniku zawartej transakcji zmienna stawka EURIBOR1M została zamieniona na stałą stopę procentową. Transakcja zabezpieczająca zawarta została na cały okres kredytowania, tj. do 31 maja 2030 r. Wycena transakcji IRS na dzień 30 września 2020 r. wynosi -1 288 tys. PLN.

3.9. Odroczonego podatek dochodowy

	30 września 2020	31 grudnia 2019
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
Różnice przejściowe	20 157	20 284
Aktywa z tytułu straty podatkowej	5 237	4 760
Aktywa z tytułu działalności w SSE	6 049	9 958
Razem	31 443	35 002
<i>Odniesione na wynik</i>	<i>31 443</i>	<i>35 002</i>

Comarch S.A. posiada aktualnie cztery zezwolenia na prowadzenie działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie:

- uzyskane w roku 2007, pierwotnie z okresem ważności do 31 grudnia 2017 r., aktualnie zgodnie z Decyzją Ministerstwa Rozwoju i Finansów z dnia 18 października 2017 r. zmienione na nieokreślony termin obowiązywania;
- uzyskane w roku 2013, w zezwoleniu tym nie został określony termin jego obowiązywania;
- uzyskane w lutym 2016 roku, w zezwoleniu tym nie został określony termin jego obowiązywania;
- uzyskane w marcu 2016 roku, w zezwoleniu tym nie został określony termin jego obowiązywania.

Jednocześnie Spółka zwraca uwagę, że w dniu 23 lipca 2013 r. Rada Ministrów przyjęła rozporządzenia wydłużające do 2026 roku termin funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych na terenie Polski.

Zgodnie z MSR 12 niewykorzystana ulga podatkowa na dzień 30 września 2020 r. stanowi aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Ulga inwestycyjna z tytułu zezwolenia uzyskanego w roku 1999 została w całości wykorzystana (jego okres ważności upłynął 31 grudnia 2017 r.). Wartość ulgi inwestycyjnej z tytułu zezwolenia uzyskanego w 2007 roku wynosi na dzień 30 września 2020 r. 1 750 tys. PLN (po zdyskontowaniu na dzień przyznania zezwolenia). Wartość ulgi inwestycyjnej z tytułu zezwolenia uzyskanego w 2013 roku wynosi na dzień 30 września 2020 r. 28 929 tys. PLN (po zdyskontowaniu na dzień przyznania zezwolenia). Wartość ulgi inwestycyjnej z tytułu zezwolenia uzyskanego w marcu 2016 roku dotyczącego inwestycji w budynek biurowy SSE7 w Krakowie wynosi na dzień 30 września 2020 r. 22 809 tys. PLN (po zdyskontowaniu na dzień przyznania zezwolenia). Spółka nie ma zamiaru korzystać z zezwolenia uzyskanego w lutym 2016 ze względu na fakt otrzymania (już po jego pozyskaniu), dofinansowania nakładów inwestycyjnych określonych do poniesienia w tym

zezwoleń - dla wyeliminowania ryzyka skorzystania z dwóch form pomocy publicznej dotyczących jednej inwestycji.

W okresie trzech kwartałów 2020 roku Grupa dokonała częściowego rozliczenia aktywa z 31 grudnia 2019 r. z tytułu podatku odroczonego dotyczącego różnic przejściowych w kwocie 4 905 tys. PLN oraz dokonała utworzenia aktywa z tytułu różnic przejściowych w kwocie 4 778 tys. PLN, a także utworzenia aktywa z tytułu straty podatkowej w kwocie 477 tys. PLN. Łączny wpływ wszystkich powyżej opisanych operacji na wynik netto w okresie sprawozdawczym wyniósł +350 tys. PLN.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi oraz z tytułu ulgi w podatku dochodowym w związku z prowadzeniem działalności w SSE, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia, ustalonej przy uwzględnieniu zasady ostrożności. Ze względu na powyższą zasadę aktywa z tytułu działalności w SSE ustala się jedynie w rocznym horyzoncie czasowym, przyjmując za bazę do jego ustalenia przeciętny dochód uzyskany z działalności strefowej z okresu 3 lat, wybranych z okresu pięcioletniego (łącznie z rokiem, za który jest sporządzane sprawozdanie), po odrzuceniu dwóch wielkości skrajnych.

W okresie trzech kwartałów 2020 roku dokonano rozwiązania utworzonego na dzień 31 grudnia 2019 r. aktywa z tytułu działalności strefowej w kwocie 3 909 tys. PLN. Równocześnie, zgodnie z MSR 12, Spółka na przestrzeni roku 2020 będzie regularnie dokonywać weryfikacji wyceny rozpoznanego, utworzonego Aktywa pod kątem możliwości jego realizacji. Zwracamy uwagę, iż rozpoznanie Aktywa nie wpływa na przepływy pieniężne w jednostce dominującej ani w Grupie (zarówno rozpoznanie Aktywa, jak również jego realizacja). Operacja ta ma więc charakter wyłącznie memoriałowy i wynika z zastosowania przez Grupę Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Comarch.

Łączny wpływ zmian aktywa na wynik Grupy w okresie trzech kwartałów 2020 roku wynosi -3 559 tys. PLN.

	30 września 2020	31 grudnia 2019
Rezerwa na podatek odroczoney		
Różnice przejściowe	19 766	20 521
Rezerwa z tytułu wyceny nieruchomości MKS Cracovia SSA	5 430	5 430
Rezerwa z tytułu wyceny certyfikatów CCF FIZ	24 925	22 774
Razem	50 121	48 725
<i>Odniesione na kapitał</i>	<i>5 430</i>	<i>5 430</i>
<i>Odniesione na wynik finansowy</i>	<i>44 691</i>	<i>43 295</i>

W związku z wyceną wartości aktywów netto CCF FIZ dokonano w okresie trzech kwartałów 2020 roku zwiększenia rezerwy o kwotę 2 151 tys. PLN. Równocześnie dokonano utworzenia rezerwy na podatek odroczoney z tytułu różnic przejściowych w kwocie 3 607 tys. PLN i rozwiązania z tego samego tytułu w kwocie 4 362 tys. PLN. Łączny wpływ powyższych operacji na wynik netto w okresie trzech kwartałów 2020 roku wyniósł -1 396 tys. PLN.

Ogółem zmiany w podatku odroczonym spowodowały spadek wyniku o 4 955 tys. PLN.

W odniesieniu do spółek MKS Cracovia SSA i Comarch Healthcare S.A. mimo występowania straty podatkowej nie tworzono z tego tytułu aktywa na podatek odroczoney ze względu na brak możliwości dokonania wiarygodnych szacunków co do możliwości wykorzystania istniejącej straty podatkowej z lat ubiegłych.

3.10. Zapasy

	30 września 2020	31 grudnia 2019
Materiały i surowce	2 084	2 456
Produkcja w toku	93 242	75 944
Towary	10 607	11 702
Produkty gotowe	245	65
Zaliczki na towary	786	574
Razem	106 964	90 741

Koszt zapasów ujęty w pozycji „koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów” wyniósł 310 713 tys. PLN (9 miesięcy 2020), 407 538 tys. PLN (12 miesięcy 2019), 313 550 tys. PLN (9 miesięcy 2019).

W okresie 9 miesięcy 2020 roku Grupa Comarch utworzyła odpisy aktualizujące wartość towarów i materiałów na kwotę 80 tys. PLN, nie utworzyła odpisów aktualizujących wartość wyrobów gotowych. Grupa rozwiązała odpisy aktualizujące wartość towarów i materiałów na kwotę 83 tys. PLN utworzone w latach wcześniejszych.

3.11. Należności handlowe oraz pozostałe należności

	30 września 2020	31 grudnia 2019
Należności handlowe netto	303 605	374 987
<i>Należności handlowe brutto</i>	<i>381 301</i>	<i>447 083</i>
<i>Odpis aktualizujący wartość należności</i>	<i>(77 696)</i>	<i>(72 096)</i>
Należności pozostałe	22 969	29 196
Rozliczenia międzyokresowe czynne	17 510	14 135
Pozostałe rozliczenia	-	110
Pożyczki	4 650	11 702
Należności handlowe i pozostałe od podmiotów powiązanych netto	1	52
<i>Należności handlowe i pozostałe od podmiotów powiązanych brutto</i>	<i>1</i>	<i>52</i>
<i>Odpis aktualizujący wartość należności</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Razem	348 735	430 182
<i>Część krótkoterminowa</i>	<i>348 735</i>	<i>430 182</i>

Wartość godziwa należności handlowych oraz pozostałych należności jest zbliżona do ich wartości bilansowej przedstawionej powyżej. Nie występuje koncentracja ryzyka kredytowego z tytułu należności handlowych, ponieważ Grupa posiada dużą liczbę klientów. Na dzień 30 września 2020 r. Grupa ujęła odpis z tytułu utraty wartości należności handlowych w kwocie 31 084 tys. PLN oraz rozwiązała utworzone wcześniej odpisy w wysokości 23 778 tys. PLN w związku z uregulowaniem należności. Operacje te ujęto odpowiednio w pozostałych kosztach i przychodach operacyjnych w rachunku zysków i strat.

3.12. Kontrakty długoterminowe

Z uwagi, iż Grupa stosuje zasadę ustalania stopnia zaawansowania prac proporcjonalnie do udziału poniesionych kosztów w całości kosztów kontraktu, suma poniesionych kosztów oraz ujętych wyników odpowiada przychodom. Na koniec okresu sprawozdawczego dokonano wyceny kontraktów długoterminowych zgodnie ze stopniem zaawansowania prac.

	9 miesięcy 2020	9 miesięcy 2019
Przychody z zakończonych kontraktów ujęte w okresie sprawozdawczym	39 953	34 329
Przychody z niezakończonych kontraktów ujęte w okresie sprawozdawczym	348 379	285 986
Przychody z niezakończonych kontraktów ujęte w okresie sprawozdawczym - efekt rozliczenia zgodnie z MSSF 15	23 772	74 807
Razem	412 104	395 122

Zmiana stanu rozliczeń z tytułu kontraktów długoterminowych ujętych w aktywach i pasywach między 30 września 2019, a 30 września 2020 prezentowana jest poniżej:

	30 września 2020	30 września 2019
Przychody z tytułu kontraktów długoterminowych ujęte do dnia bilansowego - wg stopnia zawansowania prac	1 848 749	1 341 801
Wystawione faktury	(1 803 944)	(1 296 012)
Razem	44 805	45 789

	Należne przychody z tytułu kontraktów długoterminowych	Zobowiązania z tytułu kontraktów długoterminowych	Efekt rozliczenia netto
Wartość na 1 stycznia 2019 r.	134 800	(163 818)	(29 018)
Korekta okresu bieżącego (odwrócenie korekty z tytułu zastosowania MSSF 15)	(6 537)	25 170	18 633
Korekta okresu bieżącego	66 350	(10 176)	56 174
Wartość na 30 września 2019 r.	194 613	(148 824)	45 789
Zmiana	59 813	14 994	74 807
Wartość na 1 stycznia 2020 r.	193 865	(172 831)	21 034
Korekta okresu bieżącego (odwrócenie korekty z tytułu zastosowania MSSF 15)	(6 537)	(3 326)	(9 863)
Korekta okresu bieżącego	33 690	(56)	33 634
Wartość na 30 września 2020 r.	221 018	(176 213)	44 805
Zmiana	27 153	(3 382)	23 771

3.13. Kapitał zakładowy

	Ilość akcji (szt.)	Akcje zwykłe i uprzywilejowane	Akcje własne	Razem
Stan na 1 stycznia 2019	8 133 349	8 133 349	-	8 133 349
Stan na 30 września 2019	8 133 349	8 133 349	-	8 133 349
Stan na 31 grudnia 2019	8 133 349	8 133 349	-	8 133 349
Stan na 30 września 2020	8 133 349	8 133 349	-	8 133 349

Wartość nominalna każdej akcji wynosi 1 PLN.

Na kapitał zakładowy Comarch S.A. składa się:

- 1) 864 800 akcji imiennych uprzywilejowanych serii A,
- 2) 75 200 akcji zwykłych na okaziciela serii A,
- 3) 883 600 akcji imiennych uprzywilejowanych serii B,
- 4) 56 400 akcji zwykłych na okaziciela serii B,
- 5) 3 008 000 akcji zwykłych na okaziciela serii C,
- 6) 1 200 000 akcji zwykłych na okaziciela serii D,
- 7) 638 600 akcji zwykłych na okaziciela serii E,
- 8) 125 787 akcji zwykłych na okaziciela serii G,
- 9) 102 708 akcji zwykłych na okaziciela serii G3,
- 10) 563 675 akcji zwykłych na okaziciela serii H,
- 11) 441 826 akcji zwykłych na okaziciela serii I2,
- 12) 91 041 akcji zwykłych na okaziciela serii J2,
- 13) 73 953 akcji zwykłych na okaziciela serii K3,
- 14) 7 759 akcji zwykłych na okaziciela serii L1.

Akcje imienne serii A i B są uprzywilejowane co do głosu w ten sposób, że na każdą akcję przypada 5 głosów na Walnym Zgromadzeniu. Zamiana akcji imiennych na akcje na okaziciela jest dopuszczalna. W przypadku zamiany akcji imiennych na akcje na okaziciela tracą one wszelkie uprzywilejowanie. Zbycie akcji imiennej uprzywilejowanej powoduje wygaśnięcie związanego z nią uprawnienia szczególnego co do głosu na Walnym Zgromadzeniu. Nie powoduje wygaśnięcia uprawnienia szczególnego co do głosu na Walnym Zgromadzeniu:

- a) zbycie na rzecz osób będących akcjonariuszami Spółki na dzień 18 marca 1998 r.,
- b) zbycie na rzecz zstępnych zbywcy,
- c) przejście własności akcji imiennej w wyniku spadkobrania.
- d) zbycie na rzecz osoby prawnej prawa polskiego albo obcego albo jednostki organizacyjnej nie posiadającej osobowości prawnej prawa polskiego albo obcego, w tym w szczególności na rzecz ułomnej osoby prawnej prawa polskiego albo obcego („Struktura”) kontrolowanej w rozumieniu art. 8 ust. 5 Statutu wyłącznie przez akcjonariusza wnoszącego (zbywającego) akcje imienne uprzywilejowane do Struktury („Akcjonariusz Wnoszący”) albo (współ)kontrolowanej wyłącznie przez wstępnych, zstępnych, rodzeństwo lub małżonka Akcjonariusza Wnoszącego albo wyłącznie przez niektóre lub wszystkie z tych osób („Osoba bądź Osoby Bliskie”) i Akcjonariusza Wnoszącego łącznie („Struktura Kontrolowana”) oraz zbycie akcji imiennych uprzywilejowanych przez jedną Strukturę Kontrolowaną na rzecz innej Struktury Kontrolowanej.

Zbycie akcji imiennych wymaga zgody Zarządu udzielonej w formie pisemnej. Zbycie akcji bez zgody Zarządu jest możliwe na warunkach określonych w Statucie Comarch S.A. Akcje na okaziciela mają prawo do 1 głosu na WZA. Zamiana akcji na okaziciela na akcje imienne nie jest dopuszczalna.

3.13.1. Zmiany w stanie kapitału zakładowego w III kwartale 2020 roku

Nie wystąpiły.

3.13.2. Zmiany w stanie kapitału zakładowego po dacie bilansu

Nie wystąpiły.

3.14. Kredyty i pożyczki

	30 września 2020	31 grudnia 2019
Długoterminowe		
Kredyty nieodnawialne	119 682	136 880
Kredyty odnawialne	-	-
Pożyczki	2 070	4 838
	121 752	141 718
Krótkoterminowe		
Kredyty nieodnawialne	35 464	36 386
Kredyty odnawialne	50	-
Pożyczki	5 741	4 705
	41 255	41 091
Kredyty, pożyczki ogółem	163 007	182 809

Wartość zobowiązań z tytułu kredytów została ujęta w wysokości zamortyzowanego kosztu ustalonego przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Wartość godziwa zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek nie jest istotnie różna od wartości bilansowej.

W okresie trzech kwartałów 2020 roku wartość spłaconego kapitału od nieodnawialnych kredytów bankowych i pożyczek od podmiotów spoza Grupy Comarch wyniosła 32 712 tys. PLN. W okresie trzech kwartałów 2020 roku Grupa uruchomiła nieodnawialne kredyty bankowe i pożyczki od podmiotów spoza Grupy Comarch w kwocie 1 825 tys. PLN. Na dzień bilansowy spółka CABINET CONSEIL EN STRATEGIE INFORMATIQUE S.A.S. spółka z Grupy Comarch wykorzystywała kredyt w rachunku bieżącym w kwocie 50 tys. PLN.

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki nieterminowej spłaty kapitału lub odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek, ani nie zostały naruszone inne warunki umów kredytów i pożyczek, uprawniające kredytodawcę do żądania wcześniejszej spłaty kredytu lub pożyczki.

Obciążenie kredytów i pożyczek Grupy ryzykiem stopy	do 1 roku	1-5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Stan na 31 grudnia 2019 r.				
Kredyty i pożyczki	41 091	105 552	36 166	182 809
Stan na 30 września 2020 r.				
Kredyty i pożyczki	41 255	90 858	30 894	163 007

Struktura zapadalności kredytów, pożyczek i zobowiązań finansowych długoterminowych	30 września 2020	31 grudnia 2019
Od 1 do 2 lat	34 491	35 815
Od 2 do 5 lat	56 367	69 737
Powyżej 5 lat	30 894	36 166
	121 752	141 718

Struktura walutowa wartości bilansowej kredytów, pożyczek i zobowiązań finansowych	30 września 2020	31 grudnia 2019
W walucie polskiej	7 317	9 542
W EUR (równowartość w PLN)	155 690	173 267
	163 007	182 809

Efektywne stopy procentowe na dzień bilansowy	30 września 2020	31 grudnia 2019
Kredyty bankowe	1,48%	1,53%
Pożyczki	2,52%	2,93%

3.14.1. Kredyty nieodnawialne i pożyczki

Kredytobiorca / Przedmiot finansowania	Instytucja finansująca	Kwota kredytu / pożyczki wg umowy		Zobowiązanie na dzień bilansowy				Warunki oprocentowania	Termin ostatecznej spłaty	Zabezpieczenia
		Kwota	Wal	Kwota	Wal	Kwota	PLN			
Comarch S.A. budynek biurowy SSE4 w Krakowie	BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A.	44 000	PLN	2 462 (wobec 2 919 na 31 grudnia 2019)	EUR	11 144 (wobec 12 432 na 31 grudnia 2019)	PLN	EURIBOR1M + marża banku IRS do 29-07-2024	29.07.2024	hipoteka na budynku SSE4, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej budynku, weksel in blanco, oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Comarch S.A.	Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.	4 126	EUR	515	EUR	2 333	PLN	EURIBOR1M + marża banku	29.09.2021	hipoteka na budynku SSE5, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej budynku, oświadczenie o poddaniu się egzekucji

budynek biurowy SSE5 w Krakowie - refinansowanie				(wobec 902 na 31 grudnia 2019)		(wobec 3 840 na 31 grudnia 2019)				
Comarch S.A.	Santander Bank Polska S.A. (dawniej Bank Zachodni WBK S.A.)	7 400	EUR	239	EUR	1 080	PLN	EURIBOR1M + marża banku	31.12.2020	hipoteka na budynku SSE3, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej budynku, oświadczenie o poddaniu się egzekucji
nieodnawialny kredyt obrotowy				(wobec 953 na 31 grudnia 2019)		(wobec 4 057 na 31 grudnia 2019)				
Comarch S.A.	Bank Polska Kasa Opieki S.A.	13 323	EUR	5 258	EUR	23 803	PLN	EURIBOR1M + marża banku	30.11.2023	hipoteka na budynku SSE6, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej budynku, cesja praw z gwarancji należytego wykonania oraz gwarancji rękojmi, oświadczenie o poddaniu się egzekucji
budynek biurowy SSE6 w Krakowie				(wobec 6 507 na 31 grudnia 2019)		(wobec 27 711 na 31 grudnia 2019)		IRS do 30-11-2023		
Comarch S.A.	Bank Handlowy w Warszawie S.A.	13 333	EUR	11 735	EUR	53 121	PLN	EURIBOR1M + marża banku	29.02.2028	hipoteka na budynku SSE7, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej budynku, oświadczenie o poddaniu się egzekucji
budynek biurowy SSE7 w Krakowie				(wobec 12 920 na dzień 31 grudnia 2019)		(wobec 55 018 na dzień 31 grudnia 2019)		IRS do 29-02-2028		
Comarch S.A.	DNB Bank Polska S.A.	2 531	EUR	1 138	EUR	5 150	PLN	EURIBOR1M + marża banku	30.12.2023	zastaw rejestrowy na środkach trwałych będących przedmiotem finansowania, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej finansowanych środków trwałych, oświadczenie o poddaniu się egzekucji
środki trwałe - wyposażenie Laboratorium Internet of Things w Krakowie				(wobec 1 400 na dzień 31 grudnia 2019)		(wobec 5 961 na dzień 31 grudnia 2019)				
Bonus Development Sp. z o.o. SK-A	Bank Polska Kasa Opieki S.A.	9 262	EUR	6 201	EUR	28 070	PLN	EURIBOR1M + marża banku	31.05.2030	hipoteka na budynku biurowym w Łodzi, oświadczenie Bonus Development Sp. z o.o. SK-A o poddaniu się egzekucji, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej budynku biurowego w Łodzi, cesja praw z gwarancji należytego wykonania oraz z gwarancji rękojmi, cesja praw z umowy dzierżawy finansowanej nieruchomości zawartej z Comarch S.A., poręczenie Comarch S.A., oświadczenie o poddaniu się egzekucji Comarch S.A.
budynek biurowy w Łodzi				(wobec 6 680 na 31 grudnia 2019)		(wobec 28 448 na 31 grudnia 2019)		IRS do 31-05-2030		
Comarch S.A.S, Comarch S.A.	BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A.	8 000	EUR	3 926	EUR	17 771	PLN	EURIBOR3M + marża banku	18.09.2023	hipoteka na drugim miejscu na nieruchomości Comarch S.A. (Kraków, ul. prof. Michała Życzkowskiego 23, bud. SSE4), oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej budynku SSE4
budynek Data Center w Lille we Francji				(wobec 4 908 na 31 grudnia 2019)		(wobec 20 900 na 31 grudnia 2019)				
Comarch S.A.	CaixaBank S.A. Oddział w Polsce	3 500	EUR	2 800	EUR	12 674	PLN	EURIBOR1M + marża banku	23.08.2023	oświadczenie o poddaniu się egzekucji
program modernizacyjny infrastruktury Comarch				(wobec 3 499 na 31 grudnia 2019)		(wobec 14 899 na 31 grudnia 2019)				

Comarch S.A.	CaixaBank S.A. Oddział w Polsce	2 300	EUR	0 (wobec 0 na 31 grudnia 2019)	EUR	0 (wobec 0 na 31 grudnia 2019)	PLN	EURIBOR1M + marża banku	29.06.2025	oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Comarch S.A.	IBM Global Financing Polska Sp. z o.o.	12 980	PLN			3 056 (wobec 4 850 na 31 grudnia 2019)	PLN	stałe	01.03.2022	brak
Comarch Polska S.A.	IBM Global Financing Polska Sp. z o.o.	3 475	PLN			1 493 (wobec 2 144 na 31 grudnia 2019)	PLN	stałe	01.05.2022	poręczenie Comarch S.A.
Comarch S.A.	IBM Global Financing Polska Sp. z o.o.	3 139	PLN			1 399 (wobec 1 944 na 31 grudnia 2019)	PLN	stałe	01.05.2022	brak
Comarch S.A.	IBM Global Financing Polska Sp. z o.o.	1 814	PLN			0 (wobec 605 na 31 grudnia 2019)	PLN	stałe	01.05.2020	brak
Comarch S.A.	IBM Global Financing Polska Sp. z o.o.	1 825	PLN			1 369 (wobec 0 na 31 grudnia 2019)	PLN	stałe	01.03.2022	brak
Comarch S.A.	PKO Leasing S.A.	5 000	EUR	0 (wobec 0 na 31 grudnia 2019)		0 (wobec 0 na 31 grudnia 2019)	PLN	EURIBOR1M + marża	29.02.2028	weksel in blanco, zastaw rejestrowy na Przedmiocie Finansowania, warunkowe (tj. do czasu ustanowienia zastawu rejestrowego) przewłaszczenie na zabezpieczenie Przedmiotu Finansowania, cesja z polisy ubezpieczeniowej Przedmiotu Finansowania
CABINET CONSEIL EN STRATEGIE INFORMATIQUE S.A.S.	CAISSE D'EPARGNE	30	EUR	24	EUR	110	PLN	stałe	05.02.2023	brak

finansowanie działalności						(wobec 0 na 31 grudnia 2019)				
CABINET CONSEIL EN STRATEGIE INFORMATIQUE S.A.S.	CAISSE D'EPARGNE	51	EUR	21	EUR	97	PLN	stałe	05.12.2021	brak
finansowanie działalności						(wobec 0 na 31 grudnia 2019)				
CABINET CONSEIL EN STRATEGIE INFORMATIQUE S.A.S.	HSBC	200	EUR	63	EUR	287	PLN	stałe	01.01.2022	poręczenie
finansowanie działalności						(wobec 0 na 31 grudnia 2019)				

3.14.2. Kredyty odnawialne

Grupa Comarch korzysta z następujących odnawialnych kredytów w rachunku bieżącym:

Kredytobiorca / Cel finansowania	Instytucja finansująca	Kwota kredytu / pożyczki wg umowy		Zobowiązanie na dzień bilansowy				Warunki oprocentowania	Termin ostatecznej spłaty	Zabezpieczenia
		Kwota	Wal	Kwota	Wal	Kwota	PLN			
Comarch S.A. finansowanie bieżącej działalności	Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.	20 000	PLN	0	PLN	0	PLN	WIBOR1M + marża banku	20.12.2020	oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Comarch S.A. finansowanie bieżącej działalności	Bank Polska Kasa Opieki S.A.	30 000	PLN	0	PLN	0	PLN	WIBOR1M + marża banku	30.06.2021	oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Comarch S.A. finansowanie bieżącej działalności	CaixaBank S.A. Oddział w Polsce	30 000	PLN	0	PLN	0	PLN	WIBOR1M + marża banku	23.08.2021	oświadczenie o poddaniu się egzekucji
CABINET CONSEIL EN STRATEGIE INFORMATIQUE S.A.S. finansowanie bieżącej działalności	BNP Paribas	100	EUR	94	EUR	0	PLN	EURIBOR + marża	11.11.2020	brak
CABINET CONSEIL EN STRATEGIE INFORMATIQUE S.A.S. finansowanie bieżącej działalności	CAISSE D'EPARGNE	100	EUR	65	EUR	50	PLN	EURIBOR + marża	bezterminowy	brak

	30 września 2020	31 grudnia 2019
Linie kredytowe w rachunku bieżącym i kredyty odnawialne, w tym:	80 905	60 000
Wykorzystane na dzień bilansowy	50	-
Dostępne na dzień bilansowy	80 855	60 000

3.15. Zobowiązania z tytułu leasingu

	30 września 2020	31 grudnia 2019
Leasing środków transportu i sprzętu IT	1 630	1 744
Najem	67 570	54 297
Użytkowanie wieczyste	18 448	18 690
<i>Część krótkoterminowa</i>	<i>19 853</i>	<i>15 730</i>
<i>Część długoterminowa</i>	<i>67 795</i>	<i>59 001</i>
Razem	87 648	74 731

Struktura wiekowa zobowiązań z tytułu leasingu

	do 1 roku	2-5 lat	> 5 lat	Razem
Leasing środków transportu i sprzętu IT	803	827	0	1 630
Najem	19 005	41 739	6 826	67 570
Użytkowanie wieczyste	45	200	18 203	18 448
Zobowiązania z tytułu leasingu	19 853	42 766	25 029	87 648

3.16. Pozostałe zobowiązania finansowe

	30 września 2020	31 grudnia 2019
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	-	-
<i>Część krótkoterminowa</i>	-	-
<i>Część długoterminowa</i>	-	-
Zobowiązania z tytułu dywidendy	-	-
<i>Część krótkoterminowa</i>	-	-
<i>Część długoterminowa</i>	-	-
Zobowiązania z tytułu weksli	5 191	4 009
<i>Część krótkoterminowa</i>	<i>5 191</i>	<i>4 009</i>
<i>Część długoterminowa</i>	-	-
Razem	5 191	4 009

Na dzień 30 września 2020 r. pozostałe zobowiązania finansowe dotyczą weksli w spółce Bonus Management Sp. z o.o. SK-A z terminem wykupu przypadającym w drugim kwartale 2021 roku oraz weksli w spółce Bonus Management Sp. z o.o. II ACTIVIA SKA z terminem wykupu przypadającym w pierwszym kwartale 2021 roku.

3.17. Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia

	Koszty dotyczące okresu bieżącego, które zostaną poniesione w przyszłości	Rezerwy na koszty kontraktów	Rezerwy na kary umowne i inne roszczenia	Rezerwy na urlopy	Rezerwy na nagrody pieniężne	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2019 r.	3 743	12 006	40 419	29 541	77 543	163 252
Zmiana:	975	2 069	(14 526)	3 556	25 082	17 156
- utworzenie rezerw	18 375	17 488	17 844	22 741	107 087	183 535
- wykorzystanie rezerw	(17 400)	(15 419)	(32 370)	(19 185)	(82 005)	(166 379)
Stan na 31 grudnia 2019 r.	4 718	14 075	25 893	33 097	102 625	180 408
Stan na 1 stycznia 2020 r.	4 718	14 075	25 893	33 097	102 625	180 408
Zmiana:	2 558	(2 289)	(13 892)	8 424	(18 705)	(23 904)
- utworzenie rezerw	13 128	9 737	1 717	24 965	45 015	94 562
- wykorzystanie rezerw	(10 570)	(12 026)	(15 609)	(16 541)	(63 720)	(118 466)
Stan na 30 września 2020 r.	7 276	11 786	12 001	41 521	83 920	156 504

Wszystkie rezerwy zostały obliczone w oparciu o wiarygodny szacunek dokonany na dzień bilansowy.

3.18. Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania

	30 września 2020	31 grudnia 2019
Zobowiązania handlowe	49 209	60 205
Zaliczki otrzymane na poczet usług i dostaw	1 107	1 101
Zobowiązania handlowe i pozostałe wobec podmiotów powiązanych	351	-
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych i innych obciążeń podatkowych	63 558	61 801
Zobowiązania inwestycyjne	1 751	1 177
Przychody przyszłych okresów	44 167	29 034
Pozostałe zobowiązania	5 522	6 373
Fundusze specjalne (ZFŚS i Zakładowy Fundusz Mieszkaniowy)	2 258	1 689
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	38 593	30 390
Razem	206 516	191 770

Wartość godziwa zobowiązań handlowych oraz pozostałych zobowiązań jest zbliżona do ich wartości bilansowej przedstawionej powyżej.

3.19. Zobowiązania warunkowe

Na dzień 30 września 2020 r. wartość gwarancji i akredytyw wystawionych przez banki na zlecenie Comarch S.A. w związku z realizowanymi umowami oraz uczestnictwem w przetargach wynosiła 87 426 tys. PLN, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2019 r. ich wartość wynosiła 90 725 tys. PLN.

Według stanu na dzień 30 września 2020 r. wartość gwarancji wystawionych przez banki na zlecenie Grupy Comarch Software und Beratung wynosiła 422 tys. EUR (tj. 1 912 tys. PLN), podczas gdy na dzień 31 grudnia 2019 r. ich wartość wynosiła 392 tys. EUR (tj. 1 668 tys. PLN).

Według stanu na dzień 30 września 2020 r. wartość gwarancji wystawionych przez banki na zlecenie Comarch AG wynosiła 16 tys. EUR (tj. 73 tys. PLN), podczas gdy na dzień 31 grudnia 2019 r. ich wartość wynosiła 16 tys. EUR (tj. 68 tys. PLN).

Według stanu na dzień 30 września 2020 r. wartość gwarancji wystawionych przez banki na zlecenie Comarch Swiss AG wynosiła 32 tys. CHF (tj. 133 tys. PLN), podczas gdy na dzień 31 grudnia 2019 r. ich wartość wynosiła 0 CHF (tj. 0 PLN).

Comarch S.A. udzieliła oświadczeń o możliwości udzielenia wsparcia finansowego („*letter of comfort*”) dla spółek zależnych: Comarch R&D S.à r.l. bezterminowo, Comarch Argentina S.A. bezterminowo, Comarch Malaysia SDN. BHD. bezterminowo, Comarch Healthcare S.A. bezterminowo oraz do 30 czerwca 2021 r., Comarch Middle East FZ-LLC bezterminowo, Comarch Japan KK bezterminowo, Comarch SAS bezterminowo, Comarch Cloud S.A. ważne do 31 grudnia 2020 r. oraz Sointeractive S.A. ważne do 31 grudnia 2020 r.

	30 września 2020	31 grudnia 2019
Przyznane linie kredytowe na finansowanie działalności bieżącej (gwarancje, akredytywy, kredyt w rachunku bieżącym)		
Linie kredytowe*	250 442	239 273
	250 442	239 273

* zawierają linie kredytowe w rachunku bieżącym i kredyty odnawialne opisane w pkt. [3.14.2](#)

Grupa Comarch jest stroną pozywaną w postępowaniach sądowych, w których potencjalna, łączna kwota roszczeń stron trzecich wynosi 24 882 tys. PLN, z czego kwota 1 882 tys. PLN jest objęta rezerwami ujętymi w bilansie na 30 września 2020 r. W okresie trzech kwartałów 2020 roku Grupa Comarch utworzyła rezerwy na roszczenia objęte postępowaniami sądowymi na kwotę 131 tys. PLN, natomiast rozwiązała rezerwy z tego tytułu na kwotę 9 530 tys. PLN.

Grupa Comarch pozostaje w sprawach spornych nieobjętych postępowaniami sądowymi, w których potencjalna, łączna kwota roszczeń stron trzecich wynosi 27 213 tys. PLN, z czego kwota 3 434 tys. PLN jest objęta rezerwami ujętymi w bilansie na 30 września 2020 r. W okresie trzech kwartałów 2020 roku Grupa Comarch utworzyła rezerwy na roszczenia objęte sprawami spornymi nieobjętymi postępowaniami sądowymi na kwotę 334 tys. PLN, natomiast rozwiązała rezerwy z tego tytułu na kwotę 365 tys. PLN.

Według Zarządów spółek Grupy Comarch, w oparciu o opinie doradców prawnych, nie istnieją okoliczności wskazujące na konieczność utworzenia rezerw na pozostałe roszczenia objęte aktualnie postępowaniami sądowymi oraz sprawami spornymi, nieobjęte postępowaniami sądowymi.

W związku z prowadzonymi postępowaniami sądowymi w okresie trzech kwartałów 2020 roku Grupa Comarch utworzyła nowe odpisy aktualizujące wartość należności na kwotę 323 tys. PLN.

W związku z prowadzonymi sprawami spornymi nieobjętymi postępowaniami sądowymi w okresie trzech kwartałów 2020 roku Grupa Comarch utworzyła nowe odpisy aktualizujące wartość należności na kwotę 9 698 tys. PLN.

3.20. Istotne zobowiązania do nabycia rzeczowych aktywów trwałych

Na dzień 30 września 2020 r. jednostka dominująca posiadała zobowiązanie umowne do zakupu środka trwałego o wartości netto 5 506 tys. USD. Planowany termin realizacji transakcji to czwarty kwartał br.

3.21. Program opcji menedżerskich dla Członków Zarządu oraz Kluczowych Pracowników Spółki

Nie dotyczy.

3.22. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

3.22.1. Przychody ze sprzedaży towarów i usług

	9 miesięcy 2020	9 miesięcy 2019
Przychody ze sprzedaży towarów		
SoInteractive S.A.	-	-
Thanks Again LLC*	-	-
	-	-
Przychody ze sprzedaży usług		
SoInteractive S.A.	13	35
Thanks Again LLC*	-	836
	13	871
	13	871

Cenę usług ustala się w zależności od rodzaju transakcji według jednej z trzech metod:

- 1) porównywalnej ceny rynkowej,
- 2) metody koszt plus (marża przy towarach 2-3%, przy usługach 5%),
- 3) marży od sprzedaży usług (marża w wysokości 10-40%).

3.22.2. Zakupy towarów i usług

	9 miesięcy 2020	9 miesięcy 2019
Zakupy towarów		
SoInteractive S.A.	-	73
	-	73
Zakupy usług		
SoInteractive S.A.		
<i>ujęte w kosztach wytworzenia</i>	-	434
<i>ujęte w pozostałych kosztach</i>	-	27
	-	461
Razem	-	534

3.22.3. Salda rozrachunków na dzień bilansowy powstałe w wyniku sprzedaży/zakupu towarów/usług

	30 września 2020	31 grudnia 2019
Należności od podmiotów stowarzyszonych		
SoInteractive S.A.	1	52
Thanks Again LLC*	-	-
	1	52
Zobowiązania wobec podmiotów stowarzyszonych		
SoInteractive S.A.	1	-
Thanks Again LLC*	-	-
	1	-

*) W dniu 6 grudnia 2019 Comarch Pointshub Inc. zawarła umowę sprzedaży udziałów w spółce stowarzyszonej Thanks Again LLC. Wartość umowy wynosiła 500 tys. USD (tj. 1 898 850 PLN). W wyniku przeprowadzonej transakcji spółka Thanks Again LLC począwszy od pierwszego kwartału 2020 roku nie była spółką stowarzyszoną z jednostką dominującą.

3.22.4. Transakcje z podmiotami stowarzyszonymi i z podmiotami powiązаныmi osobowo

	9 miesięcy 2020	9 miesięcy 2019
Zakupy od podmiotów powiązanych osobowo	2 626	2 750
Sprzedaż do podmiotów powiązanych osobowo	1 294	1 056
Pożyczki i odsetki od pożyczek spłacone przez podmioty powiązane osobowo	6 762	1 987
Pożyczki i odsetki od pożyczek udzielone podmiotom powiązanym osobowo	-	-
Zakupy od podmiotów stowarzyszonych	-	534
Sprzedaż do podmiotów stowarzyszonych	13	871
Pożyczki i odsetki od pożyczek spłacone przez podmioty stowarzyszone	577	2 150
Pożyczki i odsetki od pożyczek udzielone podmiotom stowarzyszonym	-	300
Pożyczki i inne wpłaty otrzymane od podmiotów powiązanych osobowo	1 000*	-

*) Pozycja zawiera wpłatę w wysokości 1 000 tys. PLN od osoby nadzorującej Comarch S.A. do spółki Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A w zamian za wystawione weksle.

3.22.5. Salda rozrachunków na dzień bilansowy z jednostkami powiązаныmi osobowo

	30 września 2020	31 grudnia 2019
Należności handlowe od podmiotów powiązanych osobowo	1 258	789
Należności z tytułu pożyczek od podmiotów powiązanych osobowo	4 657	11 239
Zobowiązania handlowe wobec podmiotów powiązanych osobowo	876	952

Zobowiązania z tytułu zobowiązań wekslowych wobec podmiotów powiązanych osobowo	5 191**	4 009*
---	---------	--------

*) Pozycja zawiera zobowiązanie spółki Bonus Management Sp. z o.o. SK-A wobec osoby nadzorującej Comarch S.A.

***) Pozycja zawiera zobowiązanie spółki Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A wobec osoby nadzorującej Comarch S.A.

3.23. Zysk na akcję

	9 miesięcy 2020	9 miesięcy 2019
Zysk netto za okres przypadający na akcjonariuszy Spółki	66 975	69 679
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)	8 133 349	8 133 349
Podstawowy zysk na akcję zwykłą (w PLN)	8,23	8,57
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych (w szt.)	8 133 349	8 133 349
Rozwodniony zysk na jedną akcję (w PLN)	8,23	8,57

Podstawowy zysk netto na 1 akcję w kolumnie "9 miesięcy 2020" został obliczony jako iloraz skonsolidowanego zysku netto przypadającego na akcjonariuszy Comarch S.A. osiągniętego w okresie od 1 stycznia do 30 września 2020 roku oraz średniej ważonej ilości akcji w okresie od 1 stycznia do 30 września 2020 roku, gdzie wagą jest ilość dni. Podstawowy zysk netto na 1 akcję w kolumnie "9 miesięcy 2019" został obliczony jako iloraz skonsolidowanego zysku netto przypadającego na akcjonariuszy Comarch S.A. osiągniętego w okresie od 1 stycznia do 30 września 2019 roku oraz średniej ważonej ilości akcji w okresie od 1 stycznia do 30 września 2019 roku, gdzie wagą jest ilość dni.

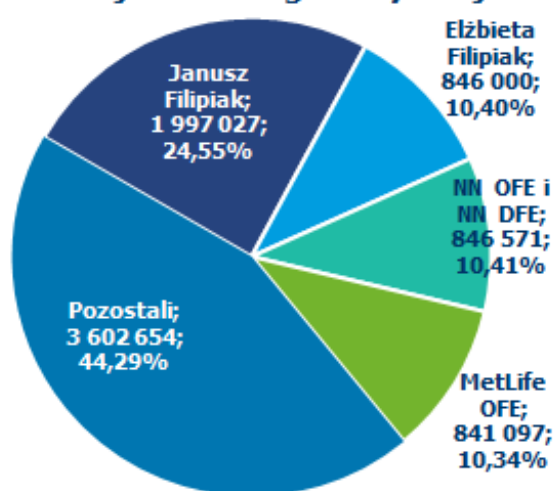
Rozwodniony zysk netto na 1 akcję w kolumnie "9 miesięcy 2020" został obliczony jako iloraz skonsolidowanego zysku netto przypadającego na akcjonariuszy Comarch S.A. osiągniętego w okresie od 1 stycznia do 30 września 2020 roku oraz sumy średniej ważonej ilości akcji w okresie od 1 stycznia do 30 września 2020 roku, gdzie wagą jest ilość dni. Rozwodniony zysk netto na 1 akcję w kolumnie "9 miesięcy 2019" został obliczony jako iloraz skonsolidowanego zysku netto przypadającego na akcjonariuszy Comarch S.A. osiągniętego w okresie od 1 stycznia do 30 września 2019 roku oraz sumy średniej ważonej ilości akcji w okresie od 1 stycznia do 30 września 2019 roku, gdzie wagą jest ilość dni.

4. Noty dodatkowe

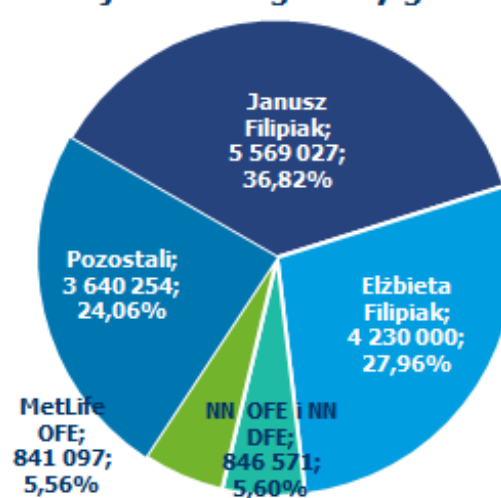
4.1. Informacje o akcjonariuszach posiadających co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Comarch S.A. oraz akcjach posiadanych przez osoby zarządzające i nadzorujące

4.1.1. Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio poprzez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Comarch S.A., wg stanu na dzień 17 listopada 2020 r.

Akcyonariat wg liczby akcji

Akcyonariat wg liczby głosów

4.1.2. Zmiana udziału w ogólnej liczbie głosów w Comarch S.A.

Nie wystąpiła.

4.1.3. Zmiany w strukturze własności znacznych pakietów akcji emitenta w okresie od przekazania poprzedniego raportu okresowego, tj. od 28 sierpnia 2020 r.

Podmiot	Stan na 17 listopada 2020 r.				Stan na 28 sierpnia 2020 r.			
	Akcje	Udział w kapitale zakładowym (%)	Ilość głosów	Udział w głosach na WZA (%)	Akcje	Udział w kapitale zakładowym (%)	Ilość głosów	Udział w głosach na WZA (%)
Janusz Filipiak	1 997 027	24,55	5 569 027	36,82	1 997 027	24,55	5 569 027	36,82
Elżbieta Filipiak	846 000	10,40	4 230 000	27,96	846 000	10,40	4 230 000	27,96
Nationale-Nederlanden OFE + DFE	846 571	10,41	846 571	5,60	846 571	10,41	846 571	5,60
MetLife OFE	841 097	10,34	841 097	5,56	841 097	10,34	841 097	5,56

4.1.4. Zmiany w stanie posiadania akcji Comarch S.A. przez osoby zarządzające i nadzorujące Comarch S.A. w okresie od 28 sierpnia 2020 r. do 17 listopada 2020 r.

W poniższej tabeli przedstawiono stan posiadania akcji Comarch S.A. przez osoby zarządzające i nadzorujące na dzień opublikowania skonsolidowanego raportu półrocznego za H1 2020 rok, tj. 28 sierpnia 2020 r. oraz w dniu 17 listopada 2020 r., zgodnie z posiadanymi przez Spółkę informacjami.

Osoby zarządzające i nadzorujące	Funkcja	Stan na 17 listopada 2020 r.		Stan na 28 sierpnia 2020 r.	
		Akcje	Udział w głosach na WZA (%)	Akcje	Udział w głosach na WZA (%)
Janusz Filipiak	Prezes Zarządu	1 997 027	36,82	1 997 027	36,82
Elżbieta Filipiak	Przewodnicząca Rady Nadzorczej	846 000	27,96	846 000	27,96
Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu	30 150	0,45	30 150	0,45
Andrzej Przewięźlikowski	Wiceprezes Zarządu	0	0,00	0	0,00
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	33 538	0,22	33 538	0,22
Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	10 608	0,07	10 608	0,07
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	10 608	0,07	10 608	0,07

4.2. Czynniki i zdarzenia o nietypowym charakterze, mające znaczący wpływ na osiągnięte wyniki finansowe

4.2.1. Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku

W okresie trzech kwartałów 2020 roku Grupa dokonała częściowego rozliczenia aktywa z 31 grudnia 2019 r. z tytułu podatku odroczonego dotyczącego różnic przejściowych w kwocie 4 905 tys. PLN oraz dokonała utworzenia aktywa z tytułu różnic przejściowych w kwocie 4 778 tys. PLN, a także utworzenia aktywa z tytułu straty podatkowej w kwocie 477 tys. PLN. Łączny wpływ wszystkich powyżej opisanych operacji na wynik netto w okresie sprawozdawczym wyniósł +350 tys. PLN. W okresie trzech kwartałów 2020 roku dokonano rozwiązania utworzonego na dzień 31 grudnia 2019 r. aktywa z tytułu działalności strefowej w kwocie 3 909 tys. PLN. Łączny wpływ zmian aktywa na wynik Grupy w okresie trzech kwartałów 2020 roku wynosi -3 559 tys. PLN.

W związku z wyceną wartości aktywów netto CCF FIZ dokonano w okresie trzech kwartałów 2020 roku zwiększenia rezerwy o kwotę 2 151 tys. PLN. Równocześnie dokonano utworzenia rezerwy na podatek odroczone z tytułu różnic przejściowych w kwocie 3 607 tys. PLN i rozwiązania z tego samego tytułu w kwocie 4 362 tys. PLN. Łączny wpływ powyższych operacji na wynik netto w okresie pierwszego kwartału 2020 roku wyniósł -1 396 tys. PLN.

Ogółem zmiany w podatku odroczonym spowodowały spadek wyniku o 4 955 tys. PLN.

Szczegóły opisano w pkt [3.9](#).

4.2.2. Różnice kursowe oraz wycena instrumentów finansowych

Dotądnie różnice kursowe zrealizowane oraz wycena bilansowa różnic kursowych od należności na dzień 30 września 2020 r. zwiększyły przychody i wynik operacyjny Grupy Comarch w okresie trzech kwartałów 2020 roku o 9 978 tys. PLN. Ujemne różnice kursowe zrealizowane oraz z wyceny bilansowej zobowiązań handlowych, w okresie trzech kwartałów 2020 roku, zmniejszyły wynik operacyjny o 853 tys. PLN.

Różnice kursowe z pozostałych tytułów zmniejszyły wynik netto Grupy Comarch o 5 418 tys. PLN (podczas gdy w analogicznym okresie 2019 roku zmniejszyły wynik Grupy Comarch o 2 166 tys. PLN). Wycena instrumentów finansowych oraz transakcje zrealizowane (głównie kontrakty typu forward) wraz z aktywem na podatek odroczone od ich wyceny, zmniejszyły wynik netto Grupy o 7 880 tys. PLN (podczas gdy w analogicznym okresie 2019 zmniejszyły wynik netto Grupy o 5 094 tys. PLN). Łączny wpływ różnic kursowych oraz wyceny i realizacji instrumentów pochodnych na wynik netto Grupy Comarch za okres trzech kwartałów 2020 wyniósł -4 173 tys. PLN (podczas gdy w okresie trzech kwartałów 2019 roku wyniósł -1 519 tys. PLN).

4.2.3. Utworzenie odpisów na należności wątpliwe

W okresie 9 miesięcy 2020 roku Grupa utworzyła odpisy z tytułu utraty wartości należności handlowych w wysokości 31 084 tys. PLN oraz rozwiązała utworzone wcześniej odpisy w wysokości 23 777 tys. PLN w związku z uregulowaniem należności. Operacje te ujęto odpowiednio w pozostałych kosztach i przychodach operacyjnych w rachunku zysków i strat. Szczegóły opisano w pkt [3.11](#).

4.3. Inne wydarzenia III kwartału 2020 roku

4.3.1. Nabycie nieruchomości gruntowej

W dniu 12 sierpnia 2020 r. spółka Comarch Inc. nabyła niezabudowaną nieruchomość gruntową w Mesa w stanie Arizona w USA. Nabyty grunt o powierzchni 12 141 m² znajduje się na terenie Korytarza Technologicznego Elliot Road, w ramach którego funkcjonują największe przedsiębiorstwa wysokich technologii. Na pozyskanym gruncie powstanie nowoczesna serwerownia Comarch Data Center, w której spółka będzie świadczyła swoje usługi dla klientów z USA i innych Państw Ameryki Płn. i Płd. Spółka planuje rozpoczęcie inwestycji w 2021 roku.

4.3.2. Zarejestrowanie przez sąd zmian w statucie Comarch S.A.

Zarząd Comarch S.A. poinformował w dniu 11 września 2020 r. raportem bieżącym nr [RB-14-2020](#) o zarejestrowaniu w dniu 1 września 2020 r. przez Sąd Rejonowy dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zmian w statucie Spółki uchwalonych przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy w dniu 24 czerwca 2020 r. uchwałą nr 30.

1. W art. 15 Statutu pkt. 14) otrzymał brzmienie:
„14) podejmowanie innych uchwał, o których mowa w Kodeksie Spółek Handlowych zastrzeżonych do wyłącznej kompetencji Walnego Zgromadzenia,”
2. W art. 15 Statutu po pkt. 14) dodano punkty 15) oraz 16) w następującym brzmieniu:
„15) uchwalanie polityki wynagrodzeń członków Zarządu i Rady Nadzorczej,
16) podejmowanie uchwał opiniujących sprawozdanie o wynagrodzeniach.”
3. Art. 18 Statutu otrzymał nowe, następujące brzmienie:
 1. Walne Zgromadzenie wybiera spośród członków Rady Nadzorczej – Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego, a w miarę potrzeby także Sekretarza Rady.
 2. Uchwały Rady Nadzorczej zapadają większością głosów obecnych, a w przypadku posiedzeń odbywających się przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość – większością głosów uczestniczących w posiedzeniu. W przypadku równej ilości głosów decydujący jest głos Przewodniczącego.
 3. Uchwała Rady jest ważnie podjęta, jeżeli na posiedzenie Rady zostali zaproszeni wszyscy jej członkowie i w posiedzeniu uczestniczy więcej niż połowa członków Rady, w tym Przewodniczący lub Wiceprzewodniczący Rady.
 4. Posiedzenia Rady Nadzorczej mogą się również odbywać przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, w szczególności w formie telekonferencji, wideokonferencji, z wykorzystaniem poczty elektronicznej, Internetu lub innych dostępnych środków komunikacji elektronicznej. W takim przypadku przyjmuje się, że miejscem odbycia posiedzenia i sporządzenia protokołu jest siedziba Spółki.
 5. Uchwały Rady Nadzorczej mogą być podjęte także bez odbycia posiedzenia w drodze pisemnego głosowania lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość.
 6. Uchwały podjęte na posiedzeniu, które odbywa się zgodnie z ust. 4 lub w sposób i w trybie opisanym w ust. 5, będą ważne, gdy wszyscy członkowie Rady Nadzorczej zostali powiadomieni o treści projektu uchwały oraz co najmniej połowa członków Rady Nadzorczej, w tym Przewodniczący lub Wiceprzewodniczący Rady, wzięła udział w podejmowaniu uchwały.
 7. Członkowie Rady wykonują swoje obowiązki osobiście.
 8. Członkowie Rady Nadzorczej mogą brać udział w podejmowaniu uchwał Rady Nadzorczej oddając swój głos na piśmie za pośrednictwem innego członka Rady Nadzorczej. Oddanie głosu na piśmie nie może dotyczyć spraw wprowadzonych do porządku obrad na posiedzeniu Rady Nadzorczej.
 9. Członkowie Rady są wynagradzani za swe czynności według zasad określonych przez Walne Zgromadzenie.
 10. Organizację Rady Nadzorczej i sposób wykonywania przez nią czynności określa regulamin ustalony przez Walne Zgromadzenie.”

4. W art. 19 ust. 2 Statutu pkt 5) otrzymał następujące brzmienie:
„5) dokonywanie wyboru firmy audytorskiej uprawnionej do badania sprawozdania finansowego Spółki,”
5. W art. 19 ust. 2 Statutu pkt 8) otrzymał następujące brzmienie:
„8) sporządzanie corocznego sprawozdania o wynagrodzeniach Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki,”
6. W art. 20 Statutu Spółki, po ust. 4 dodano się nowe ustępy 5. oraz 6. o następującym brzmieniu:
„5. W posiedzeniu Zarządu można uczestniczyć również przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość.
6. Zarząd może podejmować uchwały w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość.”

4.4. Zdarzenia po dacie bilansu nieuwjęte w sprawozdaniu

4.4.1. Zawarte po dacie bilansu kontrakty forward

Grupa Comarch w okresie od 1 października 2020 r. do dnia 17 listopada 2020 r. zawarła nowe kontrakty terminowe na sprzedaż waluty w kwocie 3 000 tys. EUR. Wartość netto kontraktów forward nierozliczonych na dzień 17 listopada 2020 r. wynosiła 65 000 tys. EUR, oraz 13 400 tys. USD. Kontrakty forward zapadają w terminie do 36 miesięcy od dnia bilansowego. Wszystkie kontrakty terminowe typu forward zostały zawarte w celu ograniczenia wpływu zmian kursów walut na wynik finansowy związany z realizowanymi przez spółki Grupy Comarch kontraktami handlowymi, w których wynagrodzenie lub koszty ustalone są w walutach obcych.

4.5. Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz wyników na dany rok, w świetle wyników zaprezentowanych w raporcie kwartalnym w stosunku do wyników prognozowanych

Zarząd nie podawał do publicznej wiadomości prognozy wyników za pierwszy kwartał, ani pełny rok 2020.

4.6. Istotne postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowań arbitrażowych lub organem administracji publicznej

Grupa Comarch jest stroną pozywaną w postępowaniach sądowych, w których potencjalna, łączna kwota roszczeń stron trzecich wynosi 24 882 tys. PLN.

Grupa Comarch pozostaje w sprawach spornych nieobjętych postępowaniami sądowymi, w których potencjalna, łączna kwota roszczeń stron trzecich wynosi 27 213 tys. PLN. Więcej informacji zostało zawarte w pkt. [3.19](#).

4.7. Informacje o istotnych transakcjach z podmiotami powiązаныmi zawartych na warunkach innych niż rynkowe

Nie wystąpiły.

4.8. Informacje o udzielonych przez emitenta lub jednostkę od niego zależną poręczeniach za zobowiązania osób trzecich lub udzielonych gwarancjach

- W związku z zawarciem przez Comarch Inc., spółkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na wdrożenie, hosting i utrzymanie systemu lojalnościowego, w dniu 28 kwietnia 2011 roku zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla klienta za zobowiązania spółki Comarch Inc. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 3 000 tys. USD i jest ważne przez czas trwania umowy.
- W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na sprzedaż licencji i wdrożenie Comarch Network & Service Inventory, Comarch Next Generation Service Assurance, Comarch OSS Mediations oraz sprzedaż licencji Comarch SLA Management, w dniu 11 sierpnia 2011 zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla klienta za zobowiązania Comarch AG wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do wysokości zobowiązań Comarch AG wynikających z umowy, tj. 5 495 tys. EUR.
- W związku z zawarciem przez Comarch Healthcare S.A, spółkę zależną Comarch S.A., umowy kredytu inwestycyjnego z Bankiem Pekao S.A., na podstawie której Bank Pekao S.A. udzielił spółce Comarch Healthcare S.A. finansowania w wysokości 15 889 tys. PLN, w dniu 1 września 2011 roku spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania spółki zależnej Comarch Healthcare S.A. wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do kwoty 23 833 tys. PLN i jest ważne maksymalnie do dnia 31 grudnia 2021 roku.
- W związku z zawarciem przez Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i utrzymanie systemu BSS, spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania Comarch UK. Poręczenie zostało udzielone do wysokości zobowiązań Comarch UK wynikających z powyższej umowy, tj. do kwoty 808 tys. GBP oraz dodatkowo 86 tys. GBP rocznie za usługę SLA i jest ważne przez cały okres trwania umowy.
- W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie Next Generation Performance Management Solution, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch AG wynikające z umowy. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 3 823 tys. EUR i jest ważne przez cały okres trwania umowy.
- W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie Planning and Inventory Application (PIA), został podpisany przez Comarch S.A. list patronacki, w którym Comarch S.A. zobowiązuje się do zapewnienia należytego wykonania umowy przez Comarch AG. List patronacki jest ważny 24 miesiące od zakończenia umowy, wartość umowy wynosi 3 505 tys. EUR.
- W związku z zawarciem przez Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na wdrożenie Comarch Loyalty Management, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla klienta za zobowiązania spółki Comarch UK. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 2 351 tys. GBP i jest ważne przez okres trwania umowy.
- W związku z zawarciem przez Comarch S.A.S., spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i licencję Comarch Loyalty Management, a także na usługi data center, Support & Maintenance zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch S.A.S. wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do wartości podpisanych przez Comarch S.A.S. umów, tj. 2 807 tys. EUR i jest ważne do czasu zakończenia projektu.
- W związku z zawarciem przez Comarch AG Oddział w Belgii, umowy z jednym z klientów na usługi data center, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch AG wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do wartości podpisanej przez Comarch AG umowy, tj. 236 tys. EUR i jest ważne do czasu zakończenia projektu.

- W związku z zawarciem przez Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na zakup licencji na oprogramowanie oraz usługi utrzymania i wsparcia, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch UK wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 11 244 tys. GBP i jest ważne w okresie dwunastu lat od zakończenia kontraktu.
- W związku z zawarciem przez Comarch Healthcare S.A., spółkę zależną Comarch S.A., umów na obsługę kart paliwowych, zostały udzielone przez Comarch S.A. poręczenia dla operatora kart paliwowych za zobowiązania Comarch Healthcare S.A. wynikające z powyższych umów. Poręczenie zostało odnowione, w związku z czym jest ważne do dnia 31 maja 2021 roku i zostało udzielone do kwoty 100 tys. PLN.
- W związku z zawarciem przez Comarch S.A.S., spółkę zależną Comarch S.A. umowy z jednym z klientów na wdrożenie Comarch ECM, a także dostarczenie usług utrzymania i zarządzania systemem (SaaS), zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch S.A.S., wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 838 tys. EUR i jest ważne do momentu zakończenia projektu.
- W związku z zawarciem przez CA Consulting S.A., spółkę zależną Comarch S.A., umowy na obsługę kart paliwowych, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla operatora kart paliwowych za zobowiązania CA Consulting S.A. wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało odnowione, w związku z czym jest ważne do dnia 31 maja 2021 roku i zostało udzielone do kwoty 50 tys. PLN.
- W związku z zawarciem przez Comarch AG Oddział w Belgii, umowy ramowej z jednym z klientów, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch AG. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do wartości umowy, tj. 3 241 tys. EUR i jest ważne do czasu zakończenia projektu.
- W związku z zawarciem przez Comarch Middle East FZ-LLC, spółkę zależną Comarch S.A. umowy z jednym z klientów, na wdrożenie Comarch Customer Engagement Platform, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie („Parent Guarantee”) za zobowiązania spółki Comarch Middle East FZ-LLC wynikające z tego projektu. Umowa została podpisana na okres 5 lat. Poręczenie jest ważne do momentu wywiązania się przez Comarch Middle East FZ-LLC ze wszystkich obowiązków wynikających z umowy i zostało udzielone do wysokości maksymalnej odpowiedzialności z kontraktu, tj. 10 000 tys. USD.
- W związku z zawarciem przez Bonus Development sp. z o.o. SK-A, spółkę zależną Comarch S.A., umowy kredytu inwestycyjnego z Bankiem Pekao S.A., na podstawie której bank udzielił spółce Bonus Development sp. z o.o. SK-A finansowania w EUR w wysokości 38 800 tys. PLN (co na dzień podpisania umowy kredytu stanowiło równowartość kwoty 9 262 tys. EUR) oraz w związku z zawarciem umowy na transakcje skarbowe związane z zabezpieczeniem ryzyka kursowego oraz stopy procentowej ww. kredytu, spółka Comarch S.A. udzieliła poręczeń za zobowiązania Bonus Development sp. z o.o. SK-A wynikające z powyższych umów. Poręczenia są ważne do momentu spłaty wszystkich zobowiązań wynikających z umowy kredytu, ostateczny termin spłaty kredytu przypada na dzień 28 czerwca 2030 roku.
- W związku z zawarciem przez Comarch Chile SpA, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na świadczenie usług IT Out-Tasking Services, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki zależnej Comarch Chile SpA wynikające z tej umowy. Poręczenie zostało udzielone do wysokości 200 tys. EUR i jest ważne do czasu zakończenia projektu, tj. do 30 września 2020 roku.
- W związku z zawarciem przez Comarch Polska S.A., spółkę zależną Comarch S.A., umowy na obsługę kart paliwowych, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla operatora kart paliwowych za zobowiązania Comarch Polska S.A. wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało odnowione, w związku z czym jest ważne do dnia 14 września 2021 roku i zostało udzielone do kwoty 10 tys. PLN.
- W związku z zawarciem przez spółkę Comarch AB, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie systemu Loyalty Management Solutions i jego serwis, zostało udzielone

poręczenie dla spółki Comarch AB. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 39 747 tys. SEK.

- W związku z zawarciem przez spółkę Comarch AB, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i serwis usług Master Services Agreement zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch AB. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone na kwotę 3 827 tys. PLN.
- W związku z zawarciem przez spółkę Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i serwis usług Comarch Loyalty Management, Comarch Campaign Management, Comarch Social Mining i Comarch Smart Analytics zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch UK. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty wartości projektu tj. 3 318 tys. GBP.
- W związku z zawarciem przez spółkę Comarch Healthcare S.A., spółkę zależną Comarch S.A., umowy na obsługę kart płatniczych z jednym z klientów zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch Healthcare S.A. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 450 tys. PLN.
- W związku z zawarciem przez spółkę Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy na obsługę kart płatniczych z jednym z klientów zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch UK. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 330 tys. PLN.
- W związku z zawarciem przez spółkę Comarch Software und Beratung AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i serwis usług Telco BSS i Telco OSS, zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch Software und Beratung AG. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do wartości kontraktu tj. 11 524 tys. EUR.
- W związku z zawarciem przez Comarch S.A.S., spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie usług Comarch Retail, Comarch Mobile Sale i Comarch POS zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch S.A.S.. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 1 444 tys. EUR.
- W związku z zawarciem przez Comarch Colombia S.A.S., spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie usług Comarch Loyalty Management zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch Colombia S.A.S.. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 10 710 tys. USD.
- W związku z zawarciem przez Comarch Luxembourg S.a.R.L. , spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie, serwisowanie i dostarczenie potrzebnych licencji przy realizacji projektu Billing System zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch Luxembourg S.a.R.L.. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 7 240 tys. EUR.
- W związku z zawarciem przez Comarch Polska SA, spółkę zależną Comarch S.A., umowy zakupu sprzętu IT w celu realizacji kontraktu z jednym z klientów, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch Polska SA . Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 3 660 tys. PLN.
- W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie, serwisowanie i dostarczenie potrzebnych licencji do realizacji usługi e-invoicingu, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch AG . Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 2 095 tys. EUR.
- W związku z zawarciem przez Comarch UK Ltd, spółkę zależną Comarch SA, umowy z jednym z klientów na wdrożenie, serwisowanie i dostarczenie potrzebnych licencji do usługi Comarch NRM zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch UK Ltd. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 9 966 tys. GBP.
- W związku z zawarciem przez Comarch Yuhan Hoesa, spółkę zależną Comarch SA, umowy z jednym z klientów na wdrożenie, serwisowanie i dostarczenie potrzebnych licencji do usługi NW Next

Generation zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch Yuhan Hoesa. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 18 467 tys. EUR.

- W związku z zawarciem przez Comarch S.A.S., spółkę zależną Comarch SA, umowy z jednym z klientów na wdrożenie, serwisowanie i dostarczenie potrzebnych licencji do usług ERP, POS i MoS zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch S.A.S.. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 1 254 tys. EUR.
- W związku z zawarciem przez COMARCH Middle East FZ-LLC spółkę zależną Comarch SA, umowy z jednym z klientów na wdrożenie, serwisowanie i dostarczenie potrzebnych licencji CLM, zostało udzielone przez Comarch SA poręczenie za zobowiązania spółki zależnej COMARCH Middle East FZ-LLC wynikające z tej umowy. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy, a jej wartość wynosi 3 155 tys. USD.
- W związku z zawarciem przez Comarch AG spółkę zależną Comarch SA, umowy z jednym z klientów na wdrożenie i świadczenie usługi e-invoicingu, zostało udzielone przez Comarch SA poręczenie za zobowiązania spółki zależnej Comarch AG wynikające z tej umowy. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy, a jej wartość wynosi 784 tys. EUR.
- W związku z zawarciem przez Comarch Japan KK spółkę zależną Comarch SA, umowy na najem powierzchni biurowych, zostało udzielone przez Comarch SA poręczenie za zobowiązania spółki zależnej Comarch Japan KK wynikające z tej umowy. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy, a jej wartość wynosi 9 934 tys. JPY.
- W związku z zawarciem przez Comarch S.A.S. spółkę zależną Comarch SA, umowy z jednym z klientów na dostarczenie platformy BSSv7, zostało udzielone przez Comarch SA poręczenie za zobowiązania spółki zależnej Comarch S.A.S. wynikające z tej umowy. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy, a jej wartość wynosi 11 175 tys. EUR.
- W związku z zawarciem przez Comarch Swiss AG spółkę zależną Comarch SA, umowy z jednym z klientów na wdrożenie usługi Convergent Billing wraz z licencją, zostało udzielone przez Comarch SA poręczenie za zobowiązania spółki zależnej Comarch Swiss AG wynikające z tej umowy. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy, a jej wartość wynosi 12 144 tys. CHF.

4.9. Inne informacje istotne dla oceny sytuacji kadrowej, majątkowej, finansowej, wyniku finansowego i ich zmian oraz informacje, które są istotne dla oceny możliwości realizacji zobowiązań przez emitenta

4.9.1. Wpływ koronawirusa SARS-CoV-2 oraz zachorowań na COVID-19 na działalność i wyniki finansowe Spółki

W nawiązaniu do zaleceń Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych oraz Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 12 marca 2020 r., Zarząd Comarch S.A. przekazał informacje o możliwym wpływie rozprzestrzeniania się koronawirusa SARS-CoV-2 oraz zachorowań na COVID-19 na działalność i wyniki finansowe Spółki raportem bieżącym nr [RB-5-2020](#) z dnia 19 marca 2020 r.

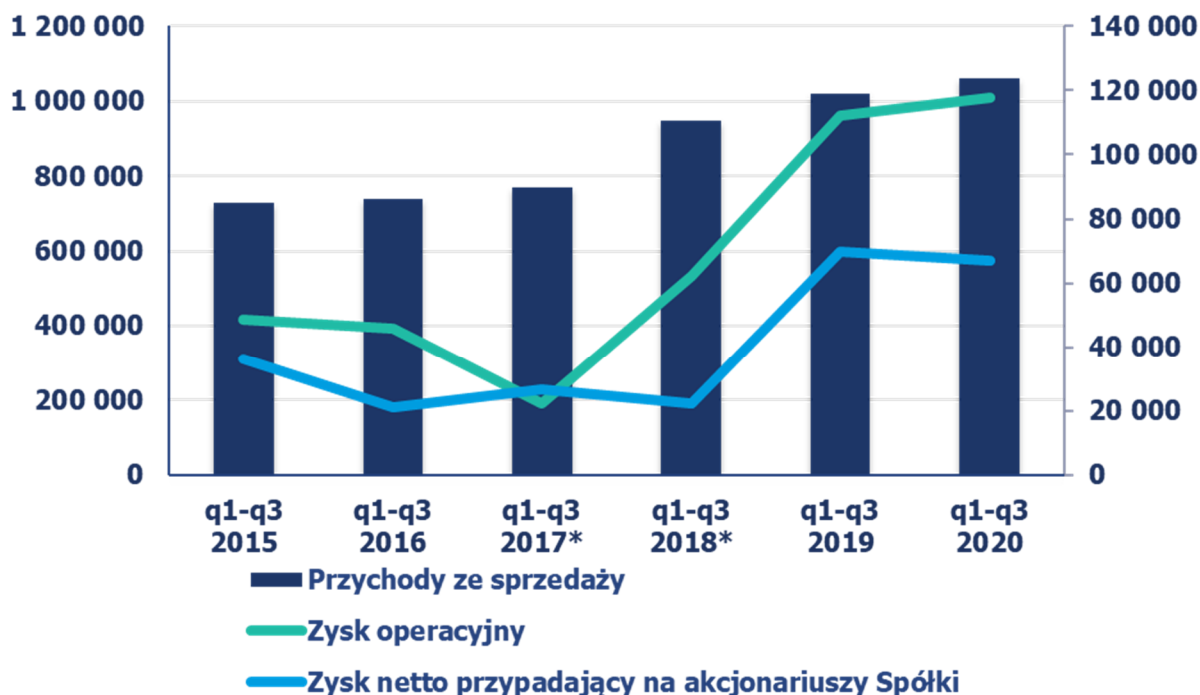
Zarząd Grupy na bieżąco monitoruje rozwój sytuacji związanej z utrzymującymi się skutkami rozprzestrzeniania się koronawirusa SARS-CoV-2 oraz zachorowań na COVID-19 i ich wpływu na działalność Grupy. Zarząd Grupy informuje, że na dzień publikacji niniejszego sprawozdania działalność operacyjna Grupy Kapitałowej Comarch prowadzona jest bez zakłóceń. Spółki Grupy Comarch S.A. wdrożyły wszystkie wytyczne rekomendowane przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz pozostałe instytucje państwowe w krajach aktywności operacyjnej Grupy ze szczególnym uwzględnieniem zaleceń dotyczących bezpieczeństwa, zdrowia i higieny pracowników. Wstrzymane zostały podróże służbowe do krajów określonych przez Główny Inspektorat Sanitarny jako kraje wysokiego ryzyka, ograniczone zostały kontakty bezpośrednie pracowników wewnątrz organizacji, uruchomiony został na szeroką skalę tryb pracy zdalnej pracowników biurowych. W kontaktach

biznesowych powszechnie wykorzystywane są zdalne metody komunikacji. Zarząd Grupy zwraca uwagę, że działalność Grupy Comarch jest bardzo dobrze zdywersyfikowana pod względem branżowym, produktowym i geograficznym, a efekty pandemii nie stanowią zagrożenia dla stabilności finansowej przedsiębiorstwa. Zarząd Grupy Comarch nie zdiagnozował do chwili obecnej istotnych zakłóceń w realizacji istniejących kontraktów ani istotnych zakłóceń w łańcuchach dostaw produktów i materiałów niezbędnych dla działalności Grupy.

W okresie trwania epidemii, tj. w drugim i trzecim kwartale 2020 roku, nie wystąpił spadek przychodów ze sprzedaży oferowanych przez Grupę Comarch usług oraz produktów. Na wyniki finansowe osiągnięte w kolejnych okresach wpływ będą miały czynniki takie jak czas trwania i zasięg epidemii, liczba osób chorujących na COVID-19, dalsze ograniczenia administracyjne w funkcjonowaniu państw i przedsiębiorców, ograniczenia w przemieszczaniu się pracowników, możliwość wykorzystania pakietów pomocowych uruchamianych przez poszczególne kraje, jak również występująca w związku z pandemią zmienność kursów walutowych.

5. Opis istotnych dokonań i niepowodzeń oraz czynników i zdarzeń mających znaczący wpływ na osiągnięty wynik finansowy Grupy Comarch w III kwartale 2020 roku oraz czynników, które będą miały wpływ na osiągnięte wyniki w perspektywie co najmniej kolejnego kwartału

5.1. Przychody ze sprzedaży i wynik finansowy

*) Od 1 stycznia 2018 r. Grupa do przychodów ze sprzedaży zaczęła stosować zasady wynikające z MSSF 15. Dla celów porównawczych dokonano też przekształcenia zgodnie z MSSF 15 danych za 2017 rok.

W trzecim kwartale 2020 roku Grupa Comarch wypracowała przychody ze sprzedaży o wartości 353 675 tys. PLN, mniejszej o 803 tys. PLN, tj. o 0,2%, od osiągniętej w trzecim kwartale 2019 roku. Zysk operacyjny wyniósł 46 112 tys. PLN i był o 20 097 tys. PLN, tj. o 30,4% niższy niż w trzecim kwartale 2019 roku. Wynik netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej wyniósł w trzecim kwartale 2020 roku 32 456 tys. PLN i był o 10 044 tys. PLN, tj. o 23,6% niższy niż w trzecim kwartale 2019 roku. Rentowność operacyjna wyniosła w opisywanym okresie +13,0%, natomiast rentowność netto +9,2%. Grupa Comarch wypracowała w trzecim kwartale 2020 roku zysk EBITDA o wartości 64 536 tys. PLN, niższej o 25 236 tys. PLN, tj. o 28,1% niż w analogicznym okresie roku poprzedniego.

Rentowność działalności Grupy Comarch w trzecim kwartale 2020 roku była niższa w stosunku do porównywalnego okresu poprzedniego roku. Na wyniki osiągnięte przez Grupę Comarch w opisywanym okresie roku miały wpływ m.in.:

- brak w trzecim kwartale 2020 roku zdarzeń nietypowych o znacznej wartości, podczas gdy w trzecim kwartale 2019 ujęty został efekt zawarcia umowy z ZUS w sprawie kontraktu ZUS KSI, które spowodowało zwiększenie wyniku operacyjnego i wyniku netto Grupy Comarch w Q3 2019 o 24 203 tys. PLN,
- spadek przychodów ze sprzedaży zagranicznej, który wyniósł -26 880 tys. PLN (tj. 12,0%), będący efektem mniejszej sprzedaży do klientów z sektora telekomunikacyjnego, handlowo-usługowego oraz przemysłowego. Sprzedaż zagraniczna stanowiła w trzecim kwartale 2020 roku 55,7% całkowitych przychodów Grupy,

- wzrost sprzedaży krajowej o 26 077 tys. PLN, tj. o 19,9%, który był głównie efektem większej sprzedaży do klientów z sektora publicznego, medycznego oraz MSP w trzecim kwartale 2020 roku,
- wystąpienie ujemnych różnic kursowych z wyceny bilansowej należności handlowych w trzecim kwartale 2020 roku, które zmniejszyły przychody ze sprzedaży oraz wynik operacyjny w opisywanym okresie o 1 365 tys. PLN, głównie w wyniku osłabienia się USD wobec PLN,
- wystąpienie ujemnych różnic kursowych z wyceny bilansowej zobowiązań handlowych, związanych ze osłabieniem się kursu PLN wobec większości walut obcych w trzecim kwartale 2020 roku, które zmniejszyły wynik operacyjny w opisywanym okresie o 4 031 tys. PLN,
- wystąpienie ujemnej wyceny bilansowej instrumentów finansowych, kredytów i pożyczek zaciągniętych w walutach obcych a także zobowiązań leasingowych wycenionych zgodnie z MSSF 16, której wartość w opisywanym okresie wyniosła -5 270 tys. PLN,
- wzrost kosztów działalności, będący następstwem presji płacowej występującej w sektorze IT, a także wprowadzenia składek na PPK - fundusz płac podstawowych w Grupie Comarch w raportowanym okresie wzrósł 8% w porównaniu do trzeciego kwartału 2019 roku,
- podatek dochodowy bieżący, który był wynikiem wysokiej rentowności działalności spółek Grupy w Polsce oraz Niemczech, jego wartość wyniosła w trzecim kwartale 2020 roku 9 019 tys. PLN,
- utworzenie i rozwiązanie odpisów na wątpliwe należności handlowe, które zmniejszyły wynik operacyjny Grupy o 3 539 tys. PLN,
- stosowanie standardu rachunkowości MSSF 15, w wyniku którego część przychodów uzyskiwanych ze sprzedaży licencji na oprogramowanie Comarch jest rozliczana w czasie, zgodnie ze stopniem zaawansowania realizacji projektów. Wartość korekty z tego tytułu wyniosła w trzecim kwartale 2020 roku +3 062 tys. PLN,
- stosowanie standardu rachunkowości MSSF 16 spowodowało, że wartość amortyzacji, a tym samym wartość zysku EBITDA, była zwiększona w trzecim kwartale 2020 roku o 5 368 tys. PLN,

W okresie trzech kwartałów 2020 roku Grupa Comarch wypracowała przychody ze sprzedaży o wartości 1 062 459 tys. PLN. Były one o 41 493 tys. PLN, tj. o 4,1% wyższe niż w analogicznym okresie 2019 roku. Wynik operacyjny wyniósł 117 895 tys. PLN i był o 5 529 tys. PLN, tj. o 4,9% wyższy niż osiągnięty w okresie trzech kwartałów 2019 roku. Wynik netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej wyniósł 66 975 tys. PLN i był o 2 704 tys. PLN, tj. o 3,9% niższy niż w okresie trzech kwartałów 2019 roku. Rentowność operacyjna wyniosła w opisywanym okresie +11,1%, natomiast rentowność netto +6,3%. Grupa Comarch wypracowała w opisywanym okresie zysk EBITDA o wartości 182 776 tys. PLN, wyższej o 6 692 tys. PLN, tj. o 3,8% niż w analogicznym okresie roku poprzedniego.

Na wyniki osiągnięte przez Grupę Comarch w okresie trzech kwartałów 2020 roku miały wpływ m.in.:

- brak w tym okresie zdarzeń nietypowych o znacznej wartości, podczas gdy w trzecim kwartale 2019 roku ujęty został efekt zawarcia ugody z ZUS w sprawie kontraktu ZUS KSI, które spowodowało zwiększenie wyniku operacyjnego i wyniku netto Grupy Comarch w okresie trzech kwartałów 2019 o 24 203 tys. PLN,
- wzrost przychodów ze sprzedaży zagranicznej, który wyniósł 24 266 tys. PLN (tj. 4,0%), będący efektem m.in. rozwoju sprzedaży rozwiązań z zakresu bankowości i finansów na rynkach europejskich i azjatyckich, a także ERP w rejonie i DACH. Sprzedaż zagraniczna stanowiła w pierwszych trzech kwartałach 2020 roku 59,4% całkowitych przychodów Grupy,
- wzrost sprzedaży krajowej o 17 227 tys. PLN, tj. o 4,2%, który był głównie efektem zwiększonej sprzedaży do klientów z MSP oraz medycznego w pierwszych trzech kwartałach 2020 roku,
- wystąpienie dodatnich różnic kursowych z wyceny bilansowej należności handlowych, związanych ze osłabieniem się kursu PLN wobec walut obcych w pierwszych trzech kwartałach 2020 roku, które zwiększyły przychody ze sprzedaży oraz wynik operacyjny w opisywanym okresie o 9 978 tys. PLN,

- wystąpienie ujemnych różnic kursowych z wyceny bilansowej zobowiązań handlowych, związanych z osłabieniem się kursu PLN, BRL, ARS wobec walut obcych w pierwszych trzech kwartałach 2020 roku, które zmniejszyły wynik operacyjny w opisywanym okresie o 20 265 tys. PLN,
- wystąpienie ujemnej wyceny bilansowej instrumentów finansowych, kredytów i pożyczek zaciągniętych w walutach obcych a także zobowiązań leasingowych wycenionych zgodnie z MSSF 16, której wartość w opisywanym okresie wyniosła -14 277 tys. PLN,
- wzrost kosztów działalności, będący następstwem presji płacowej występującej w sektorze IT, a także wprowadzenia składek na PPK - fundusz płac podstawowych w Grupie Comarch w raportowanym okresie wzrósł o 6,8% w porównaniu do pierwszych trzech kwartałów 2019 roku,
- podatek dochodowy bieżący, który był wynikiem wysokiej rentowności działalności spółek Grupy w Polsce oraz Niemczech, jego wartość wyniosła w pierwszych trzech kwartałach 2020 roku 26 847 tys. PLN,
- utworzenie i rozwiązanie odpisów na wątpliwe należności handlowe, które zmniejszyły wynik operacyjny Grupy o 7 307 tys. PLN,
- stosowanie standardu rachunkowości MSSF 15, w wyniku którego część przychodów uzyskiwanych ze sprzedaży licencji na oprogramowanie Comarch jest rozliczana w czasie, zgodnie ze stopniem zaawansowania realizacji projektów. Wartość korekty z tego tytułu wyniosła w pierwszych trzech kwartałach 2020 roku +13 388 tys. PLN,
- stosowanie standardu rachunkowości MSSF 16 spowodowało, że wartość amortyzacji, a tym samym wartość zysku EBITDA, była zwiększona w pierwszych trzech kwartałach 2020 roku o 15 676 tys. PLN,
- rozwiązanie rezerwy w kwocie 5 294 tys. PLN, w wyniku zawarcia ugody z jednym z klientów, kończącej wieloletnie postępowanie toczące się przed sądem,
- zmniejszony poziom kosztów sprzedaży i marketingu (o 6 501 tys. PLN) oraz ogólnego zarządu (o 3 367 tys. PLN), co było efektem ograniczeń w działalności biznesowej spowodowanych pandemią Covid-19.

Na wynik finansowy Grupy Comarch w kolejnych okresach istotny wpływ będą miały: konsekwencje gospodarcze epidemii Covid-19, koszty realizacji nowych kontraktów, sytuacja na rynku zamówień publicznych, koszty związane z rozwojem nowych rozwiązań IT, jak również wysokie koszty pracy i dostępność wykwalifikowanych pracowników.

W okresie trzech kwartałów 2020 roku wielkość zatrudnienia w Grupie Comarch zwiększyła się o 4,4%. Na dzień 30 września 2020 roku Grupa Comarch zatrudniała 6 625 osób, tj. o 277 osób więcej niż na dzień 31 grudnia 2019 roku.

Grupa Comarch aktywnie poszukuje nowych rynków zbytu (m.in. w Europie Zachodniej oraz w Azji), kontynuuje inwestycje w nowe produkty i usługi informatyczne, jak również stale rozbudowuje i modernizuje posiadaną infrastrukturę. Dzięki bardzo dobrym wynikom finansowym osiągniętym w okresie trzech kwartałów 2020 roku oraz poprzednich okresach sytuacja finansowa Grupy Comarch jest stabilna i gwarantuje bezpieczeństwo działalności w przypadku zmiennej sytuacji makroekonomicznej w Polsce i na świecie. Jest to szczególnie ważne w obliczu rozwoju pandemii Covid-19 oraz wywołanych przez nią skutków ekonomicznych. Grupa świadomie ponosi koszty rozwoju nowych produktów oraz nowych segmentów działalności, a także rozwijania działalności na nowych rynkach zagranicznych, inwestując w ten sposób w budowanie przewagi konkurencyjnej na przyszłość.

W kolejnych okresach Grupa zamierza kontynuować strategię zakładającą:

- znaczne inwestycje w kapitał ludzki,
- rozwój i sprzedaż rozwiązań informatycznych opartych w przeważającej części na własnych produktach,
- rozwój sprzedaży na rynkach zagranicznych, w szczególności w Europie Zachodniej, Azji i Oceanii oraz w Ameryce Północnej,

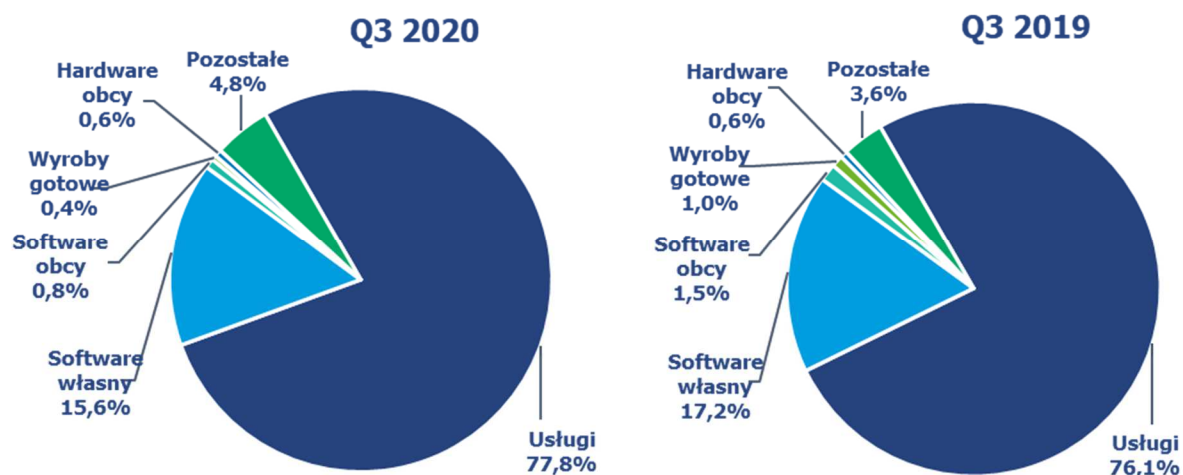
- stałe ulepszanie operacyjnej efektywności działania poprzez doskonalenie procedur i racjonalizację kosztów,
- dostosowanie sposobu prowadzenia działalności operacyjnej do ograniczeń związanych ze zwalczaniem pandemii Covid-19,
- rozwijanie kolejnych obszarów biznesowych, zwłaszcza w zakresie medycyny, Internet of Things (IoT) oraz rozwiązań opartych na technologii Comarch Cloud,
- promowanie usługowego modelu sprzedaży informatyki,
- inwestycje we własne technologie oraz infrastrukturę informatyczną.

5.2. Struktura przychodów

Struktura sprzedaży wg rodzaju (tys. PLN)

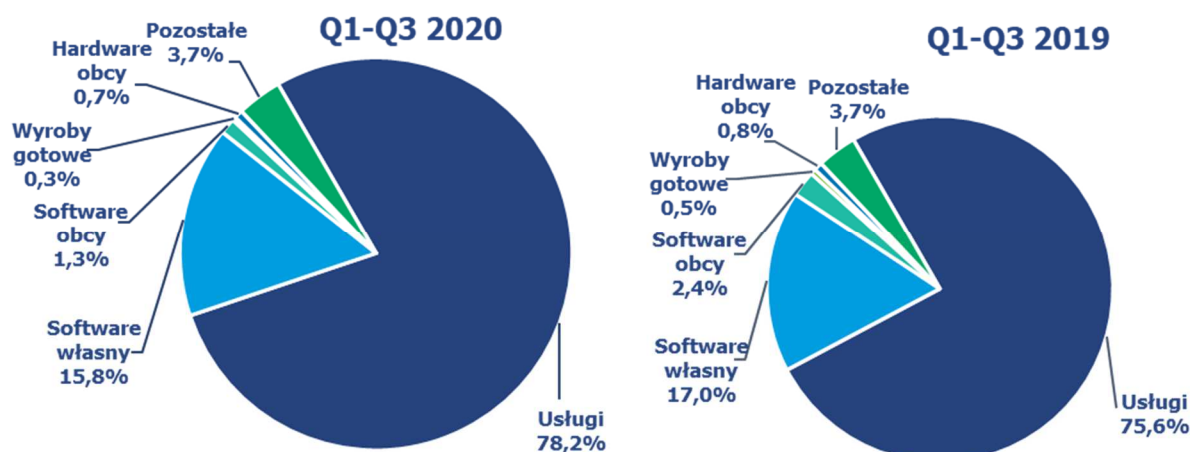
Struktura sprzedaży wg rodzaju	Q3 2020	%	Q3 2019	%	Zmiana PLN	Zmiana %
Usługi	275 137	77,8	269 718	76,1	5 419	2,0
Software własny	55 238	15,6	60 947	17,2	-5 709	-9,4
Software obcy	2 805	0,8	5 196	1,5	-2 391	-46,0
Wyroby gotowe	1 181	0,4	3 611	1,0	-2 430	-67,3
Hardware obcy	2 226	0,6	2 217	0,6	9	0,4
Pozostałe	17 088	4,8	12 789	3,6	4 299	33,6
Razem	353 675	100,0	354 478	100,0	-803	-0,2

W trzecim kwartale 2020 roku Grupa wypracowała wzrost przychodów ze sprzedaży usług, wyniósł on 5 419 tys. PLN, tj. 2,0%. Sprzedaż usług stanowiła 77,8% całkowitych przychodów ze sprzedaży Grupy. Przychody ze sprzedaży oprogramowania własnego spadły o 5 709 tys. PLN, czyli o 9,4%. Wartość przychodów ze sprzedaży software obcego była niższa o 2 391 tys. PLN, tj. o 46,0% od odnotowanej w trzecim kwartale roku poprzedniego. Wartość sprzedaży wyrobów gotowych była o 2 430 tys. PLN, tj. o 67,3% niższa niż w trzecim kwartale 2019 roku. Sprzedaż hardware obcego utrzymała się na poziomie trzeciego kwartału 2019 i wyniosła 2 226 tys. PLN. Wartość pozostałej sprzedaży wzrosła o 4 299 tys. PLN, tj. o 33,6%, w efekcie wyższych przychodów z działalności sportowej.

Struktura sprzedaży wg rodzaju	9 miesięcy 2020	%	9 miesięcy 2019	%	Zmiana PLN	Zmiana %
Usługi	830 530	78,2	772 210	75,6	58 320	7,6
Software własny	168 113	15,8	174 025	17,0	-5 912	-3,4
Software obcy	13 778	1,3	24 787	2,4	-11 009	-44,4
Wyroby gotowe	3 814	0,3	4 977	0,5	-1 163	-23,4
Hardware obcy	6 968	0,7	7 671	0,8	-703	-9,2
Pozostałe	39 256	3,7	37 296	3,7	1 960	5,3
Razem	1 062 459	100,0	1 020 966	100,0	41 493	4,1

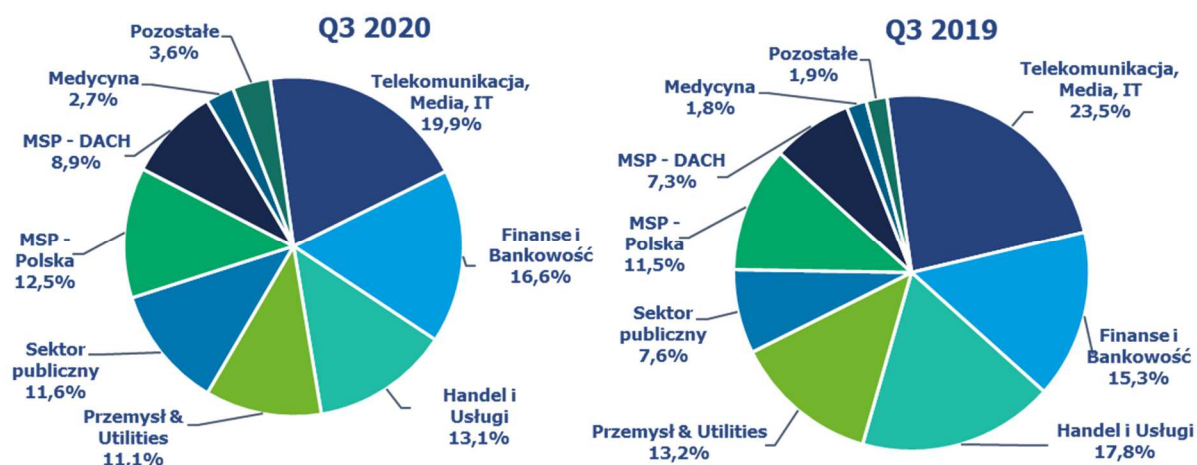
W okresie 9 miesięcy 2020 roku struktura rodzajowa przychodów ze sprzedaży Grupy Comarch uległa znacznym zmianom w porównaniu do odnotowanej w analogicznym okresie roku 2019. Przychody ze sprzedaży usług informatycznych wzrosły o 58 320 tys. PLN, tj. o 7,6%. Przychody ze sprzedaży oprogramowania własnego odnotowały spadek o 5 912 tys. PLN, tj. o 3,4%. Sprzedaż własnych wyrobów gotowych spadła wobec ubiegłego roku poprzedniego (o 1 163 tys. PLN, tj. o 23,4%), podobnie zachowała się sprzedaż hardware firm trzecich, gdzie spadek przychodów wyniósł 703 tys. PLN (tj. o 9,2%). Przychody ze sprzedaży oprogramowania obcego spadły o 11 009 tys. PLN, tj. o 44,4%. W okresie 9 miesięcy 2020 pozostała sprzedaż wzrosła o 1 960 tys. PLN, tj. 5,3%.

Struktura sprzedaży według odbiorców (w tys. PLN)

Struktura sprzedaży wg sektorów	Q3 2020	%	Q3 2019	%	Zmiana PLN	Zmiana %
Telekomunikacja, Media, IT	70 413	19,9	83 431	23,5	-13 018	-15,6
Finanse i Bankowość	58 618	16,6	54 227	15,3	4 391	8,1
Handel i Usługi	46 371	13,1	63 230	17,8	-16 859	-26,7
Przemysł & Utilities	39 363	11,1	46 851	13,2	-7 488	-16,0
Sektor publiczny	40 902	11,6	26 916	7,6	13 986	52,0
Małe i Średnie	44 203	12,5	40 924	11,5	3 279	8,0
Przedsiębiorstwa - Polska	31 630	8,9	25 923	7,3	5 707	22,0
Małe i Średnie	31 630	8,9	25 923	7,3	5 707	22,0
Przedsiębiorstwa - DACH	9 568	2,7	6 280	1,8	3 288	52,4
Medycyna	12 607	3,6	6 696	1,9	5 911	88,3
Pozostałe	12 607	3,6	6 696	1,9	5 911	88,3
Razem	353 675	100,0	354 478	100,0	-803	-0,2

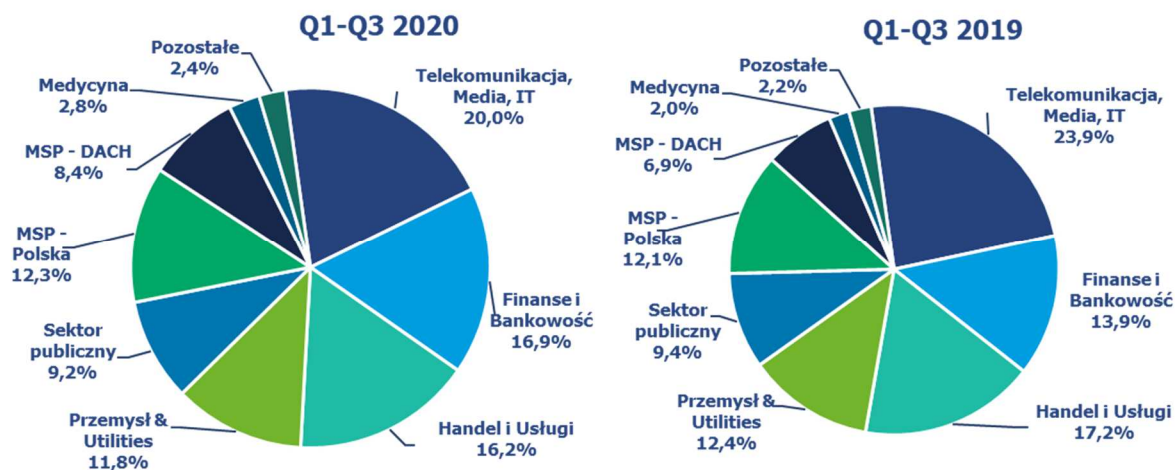
W trzecim kwartale 2020 roku wartość przychodów ze sprzedaży Grupy Comarch do odbiorców z sektora TMT wyniosła 70 413 tys. PLN, co oznacza spadek o 13 018 tys. PLN (tj. o 15,6%) w porównaniu do trzeciego kwartału 2019 roku. Spadek ten ma charakter przejściowy i był spowodowany niższą niż w trzecim kwartale 2019 sprzedażą na rynkach Ameryki Płd. i w Europie Zachodniej. W trzecim kwartale 2020 roku klienci z sektora finanse i bankowość zakupili produkty i usługi o wartości 58 618 tys. PLN, wyższej o 4 391 tys. PLN, tj. o 8,1% od osiągniętej w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wzrost ten był głównie wynikiem rozwoju sprzedaży na rynkach europejskim oraz azjatyckim. Sprzedaż rozwiązań ERP do małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce wzrosła o 3 279 tys. PLN, tj. o 8,0% i osiągnęła wartość 44 203 tys. PLN. W przypadku sprzedaży do klientów z sektora MSP w rejonie DACH wzrost przychodów wyniósł 5 707 tys. PLN, tj. 22,0% i był wynikiem rozwoju sprzedaży rozwiązań Grupy, jak również osłabienia się PLN wobec EUR w trzecim kwartale 2020 roku. Przychody ze sprzedaży do klientów z sektora handel i usługi spadły o 16 859 tys. PLN, tj. o 26,7%, natomiast w przypadku klientów z sektora przemysłowego spadły o 7 488 tys. PLN, tj. o 16,0%. W obu przypadkach spowodowane było to zmniejszonym popytem na rozwiązania IT wśród klientów z branż dotkniętych w większym stopniu skutkami epidemii Covid-19. W trzecim kwartale 2020 roku wzrosły przychody ze sprzedaży do podmiotów publicznych: o 13 986 tys. PLN, tj. o 52,0%. W omawianym okresie wzrosły przychody ze sprzedaży do klientów z sektora medycznego: o 3 288 tys. PLN, tj. o 52,4%. Przychody ze sprzedaży do pozostałych klientów wzrosły o 5 911 tys. PLN, tj. o 88,3%, głównie w wyniku wyższych przychodów z działalności sportowej.

Struktura sprzedaży wg sektorów	9 miesięcy 2020	%	9 miesięcy 2019	%	Zmiana PLN	Zmiana %
Telekomunikacja, Media, IT	212 522	20,0	244 259	23,9	-31 737	-13,0
Finanse i Bankowość	179 826	16,9	142 366	13,9	37 460	26,3
Handel i Usługi	172 078	16,2	175 170	17,2	-3 092	-1,8
Przemysł & Utilities	125 369	11,8	126 665	12,4	-1 296	-1,0
Sektor publiczny	97 757	9,2	96 135	9,4	1 622	1,7
Małe i Średnie Przedsiębiorstwa - Polska	130 374	12,3	123 366	12,1	7 008	5,7
Małe i Średnie Przedsiębiorstwa - DACH	89 774	8,4	70 712	6,9	19 062	27,0
Medycyna	29 302	2,8	19 972	2,0	9 330	46,7
Pozostałe	25 457	2,4	22 321	2,2	3 136	14,0
Razem	1 062 459	100,0	1 020 966	100,0	41 493	4,1

W okresie 9 miesięcy 2020 roku sprzedaż do odbiorców z sektora TMT wyniosła 212 522 tys. PLN, co oznacza spadek o 31 737 tys. PLN (tj. o 13,0%) w porównaniu do analogicznego okresu roku 2019. Klienci z sektora finanse i bankowość zakupili produkty i usługi o wartości 179 826 tys. PLN, wyższej od osiągniętej w analogicznym okresie roku poprzedniego o 37 460 tys. PLN, tj. 26,3%. Natomiast spadek odnotowała sprzedaż do klientów z sektora handel i usługi (o 3 092 tys. PLN, tj. o 1,8%). Również przychody ze sprzedaży do odbiorców z sektora przemysł i utilities odnotowały spadek, o 1 296 tys. PLN, tj. o 1,0%. Przychody ze sprzedaży do odbiorców z sektora publicznego nieznacznie wzrosły, o 1 622 tys. PLN, tj. o 1,7%. Znaczący wzrost przychodów nastąpił w przypadku sprzedaży do sektora medycyna (wzrost o 9 330 tys. PLN, tj. o 46,7%). Klienci z sektora MSP-Polska zakupili produkty i usługi o wartości o 7 008 tys. PLN, tj. o 5,7% wyższej od osiągniętej w analogicznym okresie roku poprzedniego. Znaczący wzrost odnotowała również sprzedaż do klientów z sektora MSP-DACH (o 19 062 tys. PLN, tj. o 27,0%). Przychody ze sprzedaży do pozostałych klientów wzrosły o 3 136 tys. PLN, tj. o 14,0%.

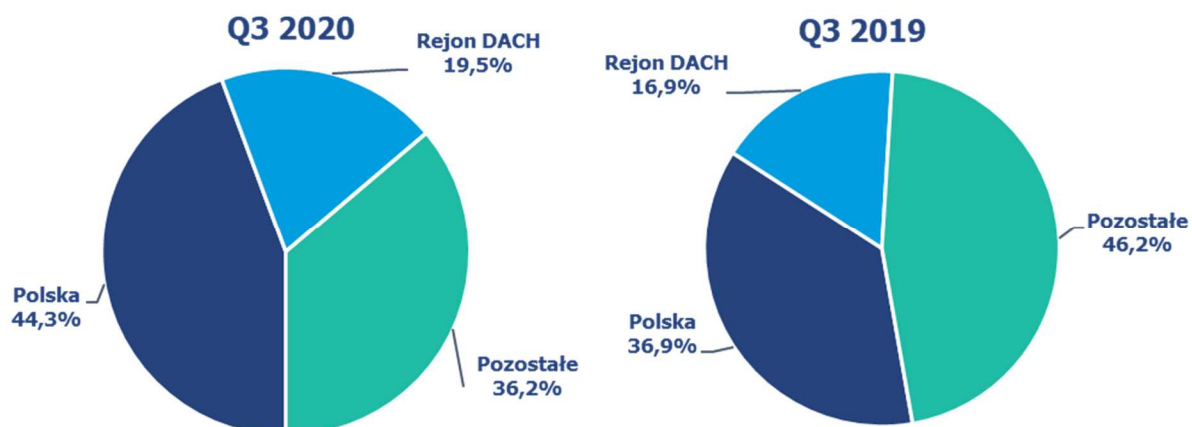
Sytuacja biznesowa w okresie 9 miesięcy 2020 roku potwierdziła, że utrzymywanie dywersyfikacji źródeł przychodów i różnorodności oferty jest korzystne dla stabilnego rozwoju działalności Grupy Comarch. Dzięki koncentracji na sprzedaży rozwiązań własnych Grupa odnotowała znaczący wzrost przychodów oraz poprawę rentowności operacyjnej.

Przychody ze sprzedaży - struktura geograficzna (w tys. PLN)

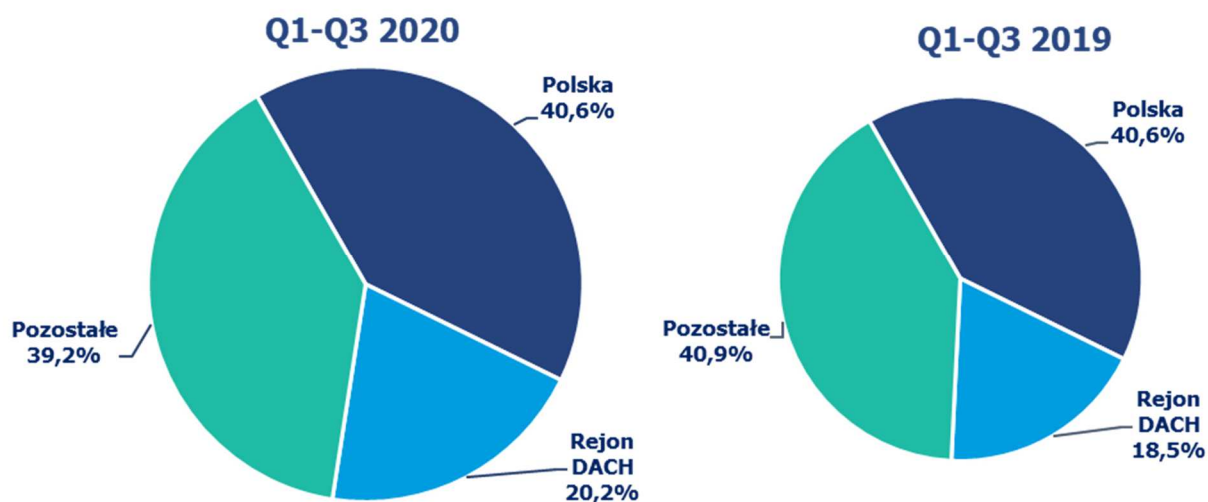
Geograficzna struktura sprzedaży	Q3 2020	%	Q3 2019	%	Zmiana PLN	Zmiana %
Kraj	156 797	44,3	130 720	36,9	26 077	19,9
Eksport	196 878	55,7	223 758	63,1	-26 880	-12,0
Razem	353 675	100,0	354 478	100,0	-803	-0,2

W trzecim kwartale 2020 roku Grupa odnotowała wzrost przychodów ze sprzedaży na rynku krajowym oraz spadek przychodów ze sprzedaży na rynkach zagranicznych. Wartość przychodów ze sprzedaży krajowej wzrosła o 26 077 tys. PLN, tj. o 19,9% w porównaniu do trzeciego kwartału 2019 roku. Było to spowodowane m. in. większą sprzedażą do klientów z sektora publicznego oraz MSP-Polska. W omawianym okresie Grupa odnotowała 196 878 tys. PLN przychodów ze sprzedaży zagranicznej, o 26 880 tys. PLN (tj. o 12,0%) mniej niż w trzecim kwartale roku poprzedniego. Jest to efekt niższej sprzedaży do odbiorców z sektora TMT, handlowo-usługowego oraz przemysłowego w pozostałych krajach europejskich oraz azjatyckich. Sprzedaż zagraniczna stanowiła w trzecim kwartale 2020 roku 55,7% całkowitych przychodów Grupy.

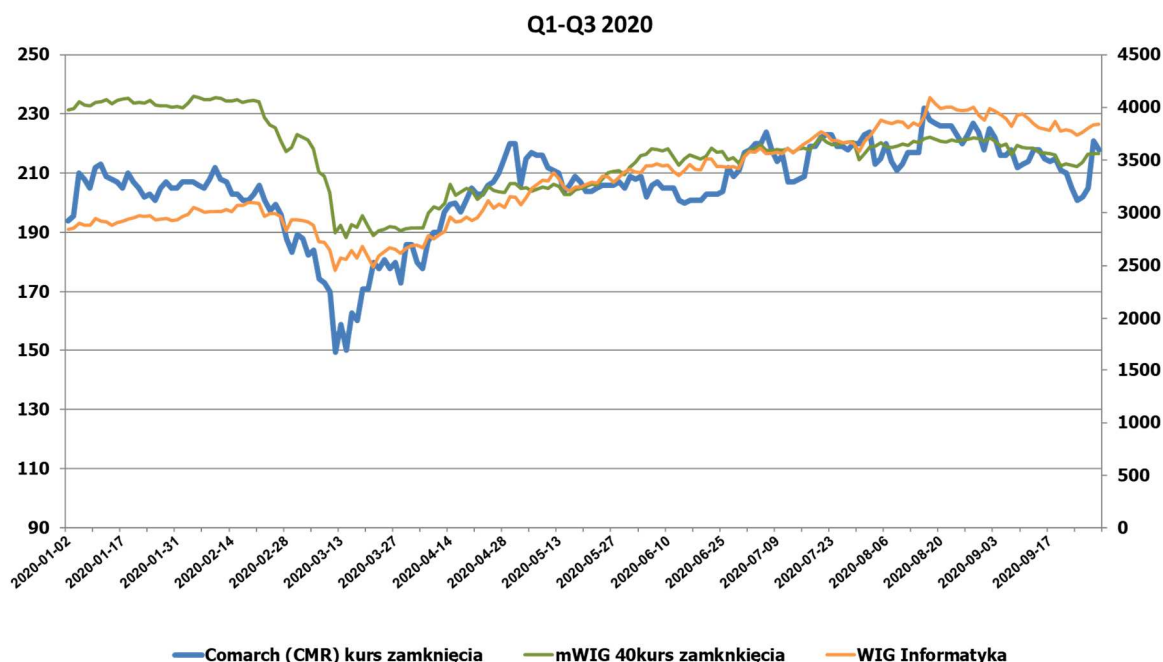

Geograficzna struktura sprzedaży	9 miesięcy 2020	%	9 miesięcy 2019	%	Zmiana PLN	Zmiana %
Kraj	431 477	40,6	414 250	40,6	17 227	4,2
Eksport	630 982	59,4	606 716	59,4	24 266	4,0
Razem	1 062 459	100,0	1 020 966	100,0	41 493	4,1

W okresie 9 miesięcy 2020 roku Grupa odnotowała 431 477 tys. PLN przychodów ze sprzedaży krajowej, o 17 227 tys. PLN (tj. o 4,2%) więcej niż w analogicznym okresie roku 2019. Było to spowodowane wzrostem sprzedaży do sektora MSP – Polska oraz medycznego. Sprzedaż zagraniczna w okresie 9 miesięcy 2020 roku wyniosła 630 982 tys. PLN i była o 24 266 tys. PLN (tj. o 4,0%) wyższa niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Jest to związane głównie ze wzrostem przychodów ze sprzedaży do odbiorców z sektora finansów i bankowości oraz MSP - DACH. Sprzedaż zagraniczna stanowiła w okresie 9 miesięcy 2020 roku 59,4% całkowitych przychodów Grupy.

5.3. Kurs akcji Comarch S.A.

W dniu 30 września 2020 r. kurs akcji Comarch S.A. wyniósł 218,00 PLN, co stanowi wzrost o 16,6% w stosunku do kursu 187,00 PLN z dnia 31 grudnia 2019 r. W trzech kwartałach 2020 roku maksymalny kurs wyniósł 232,00 PLN. Kurs akcji Comarch S.A. pomiędzy 30 września 2019 r. a 30 września 2020 r. zwiększył się z 174,5 PLN do 218,00 PLN, tj. o 24,9%.

W marcu 2020 roku kurs akcji Comarch S.A. uległ znacznemu zmniejszeniu w wyniku załamania na rynkach finansowych spowodowanego wybuchem pandemii Covid-19, zmiana ta miała charakter przejściowy. Wyniki Grupy i kurs akcji Comarch w kolejnych kwartałach będą zależeć przede wszystkim od sytuacji związanej z pandemią Covid-19, stosowanymi metodami jej zwalczania (tzw. *lockdown* gospodarek w wielu krajach), jak również od dynamiki sprzedaży produktów i usług Comarch. Będą one kształtowane przez sytuację gospodarczą i polityczną w Polsce i na świecie oraz sytuację finansową średnich i dużych przedsiębiorstw, które stanowią podstawową bazę klientów Grupy. Istotny wpływ będzie miał także poziom kursów walutowych oraz tempo wzrostu wynagrodzeń pracowników branży IT.

	9 miesięcy 2020 / 30.09.2020	9 miesięcy 2019 / 30.09.2019
Kurs zamknięcia na dzień bilansowy	218,00	174,50
Kurs średni w okresie sprawozdawczym	205,43	175,79
Kurs MIN w okresie sprawozdawczym	149,50	148,00
Kurs MAX w okresie sprawozdawczym	232,00	199,00
Wolumen średni w okresie sprawozdawczym	4 287	3 245
Kapitalizacja na dzień bilansowy	1 773 070 082	1 419 269 401

Wskaźniki dla danych jednostkowych

P/E na dzień bilansowy	24,12	35,48
P/BV na dzień bilansowy	1,91	1,61
P/S na dzień bilansowy	2,62	2,13

	Wskaźniki dla danych skonsolidowanych	
P/E na dzień bilansowy	26,49	20,37
P/BV na dzień bilansowy	1,74	1,54
P/S na dzień bilansowy	1,67	1,39

5.4. Zdarzenia III kwartału 2020 roku o dużym znaczeniu dla bieżącej działalności Grupy Comarch

5.4.1. Podpisanie umowy na dostawę oprogramowania oraz świadczenie usług utrzymania systemów informatycznych dla VFNZ

W dniu 17 sierpnia 2020 r. Comarch S.A. podpisała umowę ramową z Vodafone New Zealand Limited. Przedmiotem Umowy jest dostarczenie i utrzymanie przez Comarch systemów IT na zasadach określonych w Umowie. Łączna wysokość wynagrodzenia należnego Comarch S.A. z tytułu realizacji przedmiotu Umowy będzie wynosić nie mniej niż 122 013 649,00 NZD (tj. 295 382 842,86 PLN) przez 10 lat po uruchomieniu systemów IT. Przewidywana data uruchomienia systemów to drugi kwartał 2022. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr [RB-13-2020](#) z dnia 17 sierpnia 2020 r.

5.4.2. Umowa pożyczki z PKO Leasing Spółka Akcyjna

Zarząd Comarch S.A. poinformował w dniu 25 września 2020 r. raportem bieżącym nr [RB-15-2020](#) o podpisaniu w dniu 25 września 2020 r. przez Comarch S.A. umowy pożyczki z PKO Leasing Spółka Akcyjna z siedzibą w Łodzi z przeznaczeniem na finansowanie zakupu środka trwałego (dalej „Przedmiot Finansowania”). Wysokość pożyczki wynosi 5.000.000 EUR, tj. 22.738.500 PLN wg kursu euro z dnia zawarcia umowy. Okres finansowania wynosi 7 lat, oprocentowanie pożyczki oparte jest na stopie zmiennej, a jej wykorzystanie powinno nastąpić do dnia 28 lutego 2021 roku.

Zabezpieczeniem pożyczki są:

- weksel in blanco
- zastaw rejestrowy na Przedmiocie Finansowania
- warunkowe (tj. do czasu ustanowienia zastawu rejestrowego) przewłaszczenie na zabezpieczenie Przedmiotu Finansowania
- cesja z polisy ubezpieczeniowej Przedmiotu Finansowania

5.5. Zdarzenia po dacie bilansu o dużym znaczeniu dla bieżącej działalności Grupy Comarch

Nie wystąpiły.

17.11.2020 r.

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU

IMIĘ I NAZWISKO	STANOWISKO / FUNKCJA	PODPIS
Janusz Filipiak	Prezes Zarządu	
Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu	
Andrzej Przewięźlikowski	Wiceprezes Zarządu	
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	
Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

IMIĘ I NAZWISKO	STANOWISKO / FUNKCJA	PODPIS
Maria Smolińska	Główny Księgowy	

Comarch S.A.

Al. Jana Pawła II 39a
31-864 Kraków

 ir@comarch.pl

 +48 (12) 687 78 22

www.comarch.pl/relacje-inwestorskie/
